

PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE

Komentarz

redakcja naukowa Jerzy Woźnicki

Iryna Degtyarova, Marcin Dokowicz, Maria Hulicka
Tomasz Jędrzejewski, Anna Mrozowska
Paweł Wojciechowski, Jerzy Woźnicki

KOMENTARZE

PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE

Komentarz

redakcja naukowa Jerzy Woźnicki

Iryna Degtyarova, Marcin Dokowicz, Maria Hulicka
Tomasz Jędrzejewski, Anna Mrozowska
Paweł Wojciechowski, Jerzy Woźnicki

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 31 lipca 2019 r.

Recenzent

Prof. dr hab. Bronisław Sitek

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

Agnieszka Witczak

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Łamanie

Andrzej Gudowski

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Jerzy Woźnicki: preambuła, art. 1–52

Iryna Degtyarova: art. 165–176, 323–328, 330–341, 359–364, 433–469

Iryna Degtyarova, Jerzy Woźnicki: art. 329

Marcin Dokowicz: art. 53–82, 160–164, 177–217

Maria Hulicka: art. 365–425

Tomasz Jędrzejewski: art. 112–159, 218–231, 426–432

Anna Mrozowska: art. 83–111, 232–274, 342–358, 469a, 469b

Paweł Wojciechowski: art. 275–322, 470

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8160-887-9

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

O Autorach

Jerzy Woźnicki – profesor zwyczajny na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej, a w latach 1996–2002 jej rektor, przewodniczący Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2014–2017), prezes Fundacji Rektorów Polskich (2002–), dyrektor Instytutu Społeczeństwa Wiedzy (2003–), przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (1999–2002) i członek Prezydium KRASP (1997–), członek Europejskiej Akademii Nauk i Sztuk w Sekcji V „Nauki Społeczne, Prawo i Ekonomia” (2015–). Główny autor, przewodniczący zespołu oraz przedstawiciel Prezydenta RP jako wnioskodawcy w pracach parlamentarnych nad ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r.; autor objaśnień do ustawy zawartych w autorskiej książce *Uczelnie akademickie jako instytucje życia publicznego* (FRP, Warszawa 2007, wydanej także w wersji anglojęzycznej przez UNESCO-CEPES). Członek Zespołu do Spraw Opracowania Założeń Reformy Systemu Nauki oraz Założeń Reformy Systemu Szkolnictwa Wyższego MNiSW (2008). Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Mobilności i Karier Naukowych działający przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2006–2008). Członek Zespołu CK ds. nowych dyscyplin naukowych – wnioskodawca i ekspert odpowiedzialny za opis nowej dyscypliny pn. nauki o polityce publicznej (2011–2012). Członek Komitetu Etyki w Nauce przy Prezydium PAN. Jest pomysłodawcą i współautorem Kodeksu „Dobre praktyki w szkołach wyższych” KRASP. Organizator prac i główny autor środowiskowych opracowań strategicznych: Strategii Rozwoju Szkolnictwa Wyższego 2010–2020, projektu środowiskowego (podstawy prac w MNiSW), ogłoszonej w 2009 r.; Programu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego do 2020 r., przyjętego i ogłoszonego przez KRASP w 2015 r. Lider Zespołu „Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym” w 2017 r., w pracach Rady Narodowego Kongresu Nauki, autor raportu końcowego z prac Zespołu, ogłoszonego w 2018 r. Przewodniczący Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP i jej Zespołu Redakcyjnego w kadencji 2016–2020. Zespół ten jako jedyny, oprócz Zespołu MNiSW, opracował własny zredagowany projekt Ustawy 2.0. Rezultaty prac Komisji w latach 2017–2018 to 11 raportów o objętości łącznie ok. 500 stron tekstu w formie zredagowanych propozycji do projektu Ustawy 2.0. Lider programowy oraz wykładowca łącznie dwudziestu dwóch Szkół Zarządzania Strategicznego w szkolnictwie wyższym dla Rektorów, Kanclerzy i Kwestorów organizowanych przez Fundację

Rektorów Polskich w latach 2005–2019. Od 2019 r. członek Zespołu MNiSW do spraw monitorowania wdrażania reformy szkolnictwa wyższego i nauki. Jest przewodniczącym Komitetu Naukowego Konferencji nt. „Transformacja akademickiego szkolnictwa wyższego w Polsce w okresie 30-lecia 1989–2019” organizowanej przez KRASP na zlecenie MNiSW w 2019 r. Autor i współautor ponad 120 publikacji, w tym kilkudziesięciu monografii naukowych dotyczących zarządzania uczelniami oraz prawnych uwarunkowań działania szkolnictwa wyższego, a także ram legislacyjnych polityki edukacyjnej i naukowej państwa.

Iryna Degtyarova – magister administracji publicznej na Ukrainie, doktor nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji (SGH, 2019), adiunkt naukowo-badawczy Fundacji Rektorów Polskich. Od 2017 r. – sekretarz Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP, członek jej Zespołu Redakcyjnego. W latach 2014–2017 doradca społeczny Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawach *governance* i współpracy z Ukrainą. Od 2015 r. wiceprzewodnicząca Rady Młodych Naukowców przy Ministerstwie Edukacji i Nauki Ukrainy. W latach 2003–2004, 2007–2009 pracowała w organach administracji publicznej na Ukrainie. W latach 2016–2017 członek Zarządu Europejskiej Rady Doktorantów i Młodych naukowców EURODOC, od 2017 r. – członek Grupy Doradczej, Przewodnicząca Grupy roboczej nt. rzetelności badawczej. Od 2018 r. członek zespołu ekspertów Komisji Europejskiej ds. monitorowania losów absolwentów. Jest autorką i współautorką wielu opracowań i raportów z obszaru szkolnictwa wyższego i nauki. Brała udział w pracach legislacyjnych nad projektem Ustawy 2.0 w składzie KSPSW KRASP oraz jako sekretarz Zespołu NKN „Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym”. Posiada głęboką wiedzę teoretyczną i bogate doświadczenia praktyczne w sprawach systemu szkolnictwa wyższego i nauki, w tym w zakresie ram prawnych funkcjonowania sfery *governance*, zarządzania publicznego i polityki publicznej, a także działania instytucji przedstawicielskich oraz umiędzynarodowienia w szkolnictwie wyższym i nauce. Specjalistka w zakresie analiz prawnoinstytucjonalnych oraz badań komparatywnych. Autorka wielu prac naukowych opublikowanych w językach angielskim, polskim i ukraińskim. W latach 2018–2021 jest przewodniczącą Zespołu badaczy systemu szkolnictwa wyższego w projekcie PW-MNiSW pt. „Polsko-ukraińska współpraca instytucji przedstawicielskich reprezentujących rektorów na rzecz doskonalenia działania uczelni”, realizowanego na zlecenie MNiSW.

Marcin Dokowicz – doktor nauk chemicznych, związany zawodowo z Wydziałem Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu jako koordynator i ekspert w projektach z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Ekspert ds. systemu szkolnictwa wyższego, specjalizujący się w prawnych aspektach kształcenia na 6–8 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji. Członek Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP. Doświadczenie w zakresie problematyki szkolnictwa wyższego zdobywał pełniąc m.in. funkcję: członka Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, eksperta Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w projekcie pn. „Kształcenie na studiach doktoranckich: Opracowanie programów studiów

doktoranckich o zróżnicowanych profilach”, Rzecznika Praw Doktoranta, wiceprzewodniczącego Krajowej Reprezentacji Doktorantów, eksperta ds. doktoranckich (wcześniej również ds. studenckich) Polskiej Komisji Akredytacyjnej, przewodniczącego Poznańskiego Porozumienia Doktorantów oraz pełniąc liczne funkcje w ramach Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, np. jako członek Senatu, Rady ds. Jakości Kształcenia, Zespołu ds. Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych oraz przewodniczącego Prezydium Sejmiku Doktorantów. Posiada doświadczenie w zakresie opracowywania oraz opiniowania wewnątrzuczelnianych aktów prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem aktów regulujących funkcjonowanie studiów doktoranckich. W latach 2013–2014 aktywnie uczestniczył w pracach legislacyjnych nad nowelizacją ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawą o zasadach finansowania nauki oraz rozporządzeniami wykonawczymi do ww. ustaw, przygotowując wiele poprawek i opinii. Współautor kilku opracowań na temat problematyki studiów doktoranckich w Polsce oraz raportów nt. zmian w systemie szkolnictwa wyższego.

Maria Hulicka – doktor nauk ekonomicznych (Uniwersytet Jagielloński), Kanclerz Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W latach 2004–2012 kvestor Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 2010–2013 członek Administrative and Finance Committee FAIR (Facility for Antiproton and Ion Research) w Darmstadt, wskazana do komitetu przez MNiSW. Od 2014 r. członek zespołu unijnych ekspertów ds. reform w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego. Brała udział w pracach Zespołu prof. M. Kwieka, opracowującego założenia do Ustawy 2.0 w 2016 r. (opracowywała założenia do modelu finansowania jednostek w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad gospodarki finansowej uczelni). Była współwykonawcą ekspertyz wykonanych na zlecenie MNiSW nt. modeli zarządzania uczelniami w Polsce, upadłości szkół wyższych, a także kierownikiem prac nad ekspertyzą pt. „Metodologia przeprowadzania etatyzacji w uczelniach publicznych w 2008 r.” Brała udział w opracowaniu projektu rozporządzenia Rady Ministrów ws. zasad gospodarki finansowej uczelni z 2006 r. jako członek Zespołu. Posiada uprawnienia biegłego rewidenta i bogate doświadczenie w zarządzaniu finansami różnych podmiotów. Wieloletni dyrektor finansowy i członek zarządu w dużych korporacjach biznesowych. Członek rad nadzorczych spółek uniwersyteckich. Legitymuje się znacznym dorobkiem naukowym publikowanym w językach angielskim i polskim, obejmującym rozdziały w monografiach i artykuły naukowe poświęcone problematyce finansów (np.: *Internal and external sources of financing for universities. The practice of Good Governance*; Chapter 4 [w:] *The Modernisation of European Universities*, Peter Lang, 2012; *Wybrane problemy zarządzania finansami uczelni*; rozdział w książce *Doskonalenie systemów organizacyjnych* pod red. Prof. Łukasza Sułkowskiego i Krzysztofa Wacha, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, w druku).

Tomasz Jędrzejewski – doktor nauk prawnych, kanclerz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, doradca prawny Komisji ds. Organizacyjnych i Legislacyjnych

Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, członek Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP; członek Rady Społecznej Szpitala Uniwersyteckiego Nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy. Wcześniej nauczyciel akademicki w Katedrze Prawa Administracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, prodziekan do spraw studenckich, organizator i kierownik studiów podyplomowych z zakresu administracji publicznej, kierownik studiów niestacjonarnych. Także etatowy i pozaetatowy członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Toruniu; członek zespołu UAM opracowującego założenia projektu Ustawy 2.0, wykładowca organizowanych przez Fundację Rektorów Polskich Szkół Zarządzania Strategicznego w szkolnictwie wyższym dla Rektorów, Kanclerzy i Kwestorów. Autor i współautor kilkudziesięciu prac z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, w tym w zakresie szkolnictwa wyższego, inicjator i współtwórca licznych wewnętrznych aktów normatywnych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w szczególności statutów i ich nowelizacji.

Anna Mrozowska – prawnik i praktyk. Sekretarz zespołów oceniających oraz inspektor ochrony danych w Polskiej Komisji Akredytacyjnej, ekspert Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, ekspert Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój przy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz ekspert ds. przetwarzania i ochrony danych osobowych w Instytucie Rozwoju Szkolnictwa Wyższego. Członek Grupy Roboczej ds. Ochrony Danych Osobowych przy Ministerstwie Cyfryzacji. Były członek Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, członek Komitetu Monitorującego Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ (2015–2019), członek Komisji ds. Strategicznych Szkolnictwa Wyższego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (2016–2020). Członek Zarządu True Law Solutions sp. z o.o., Prezes Zarządu Fundacji „Poznańska Przystań Prawna”. Absolwentka prawa na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu, historii oraz podyplomowych studiów „Administrator Bezpieczeństwa Informacji” w WSB w Poznaniu. Wykonawca merytoryczny narzędzia NiezbędnikRODO.pl. Właścicielka marki SzkolenieRODO.pl. Autorka publikacji z zakresu przetwarzania i ochrony danych osobowych oraz szkolnictwa wyższego m.in. w wydawnictwie Wolters Kluwer, „Rzeczpospolitej”, „Forbesie”, „Dzienniku Gazeta Prawna”, Onecie oraz w „Newsweeku”. Certyfikowany audytor wewnętrzny ISO 27001 i 9001.

Paweł Wojciechowski – doktor habilitowany nauk prawnych, od 2007 r. adiunkt na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, w Instytucie Nauk Prawno-Administracyjnych. Od 2008 r. kierownik Podyplomowego Studium Rzeczoznawstwa Majątkowego, Obrotu Nieruchomościami i Zarządzania Nieruchomościami na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Jego zainteresowania naukowe skupiają się na prawie żywnościowym, prawie rolnym oraz prawie gospodarki nieruchomościami, a od 2016 r. także na legislacyjnych uwarunkowaniach systemu szkolnictwa wyższego. Autor kilkudziesięciu opracowań dotyczących zagadnień związanych z prawem żywnościowym, prawem rolnym i gospodarką nieruchomości-

ciami, w tym dwóch monografiach: *Model odpowiedzialności administracyjnej w prawie żywnościowym*, Warszawa 2016 oraz *Wspólnotowy model urzędowej kontroli żywności*, Warszawa 2008. Współautor podręcznika *Prawo rolne* (red. P. Czechowski), wyd. 2010, 2013 i 2015, współautor komentarzy do ustaw: *Bezpieczeństwo żywności i żywienia. Komentarz* (red. A. Szymecka-Wesołowska), Warszawa 2013 i *Ustawa o gospodarce nieruchomościami. Komentarz* (red. P. Czechowski), Warszawa 2015. Wykładowca na Roma Tre University (2013, 2017), Universidad de Granada (2017) oraz Tuscia University, Intensive Programme Global Food Law and Quality (2014). Członek Polskiego Stowarzyszenia Prawników Agrarystów oraz Europejskiego Stowarzyszenia Prawa Rolnego (C.E.D.R), Członek Państwowej Komisji Kwalifikacyjnej ds. nadawania uprawnień zawodowych rzeczoznawcom majątkowym. Od 2017 r. członek i sekretarz Zespołu Redakcyjnego Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. W 2019 r. uczestnik prac nad statutem Uniwersytetu Warszawskiego.

Spis treści

O Autorach	5
Wykaz skrótów	29
Wprowadzenie.....	33
Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.....	41
[Preambuła]	43
Dział I. Przepisy ogólne	47
Art. 1. [Zakres regulacji]	47
Art. 2. [Misja systemu szkolnictwa wyższego i nauki].....	48
Art. 3. [Podstawy systemu szkolnictwa wyższego i nauki]	50
Art. 4. [Zakres działalności naukowej]	52
Art. 5. [Dziedziny nauki i dyscypliny naukowe; dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne]	54
Art. 6. [Polityka naukowa państwa].....	57
Art. 7. [Instytucje tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki oraz działające na rzecz tego systemu].....	59
Art. 8. [Wyłączenie stosowania przepisów do uczelni kościołów i związków wyznaniowych oraz uczelni tworzonych przez uczelnie zagraniczne]	63
Dział II. Szkolnictwo wyższe	65
Rozdział 1. Uczelnie	65
Art. 9. [Osobowość prawna uczelni; autonomia; prowadzenie działalności w siedzibie uczelni lub jej filii].....	65
Art. 10. [Członkowie wspólnoty uczelni]	69
Art. 11. [Podstawowe zadania uczelni].....	70
Art. 12. [Prowadzenie działalności gospodarczej przez uczelnię].....	75
Art. 13. [Typy uczelni].....	76
Art. 14. [Uczelnia akademicka]	79
Art. 15. [Uczelnia zawodowa; zakwalifikowanie uczelni akademickiej do grupy uczelni zawodowych]	81
Art. 16. [Nazewnictwo uczelni]	83
Art. 17. [Organy uczelni]	85

Art. 18.	[Zadania rady uczelni]	88
Art. 19.	[Skład rady uczelni]	94
Art. 20.	[Wymagania wobec członków rady uczelni]	95
Art. 21.	[Kadencja rady uczelni].....	110
Art. 22.	[Przewodniczący rady uczelni; regulamin; podejmowanie uchwał; wynagrodzenie członków rady uczelni]	111
Art. 23.	[Kompetencje rektora; regulamin organizacyjny; środki odwoławcze od decyzji rektora; odpowiedzialność rektora]	113
Art. 24.	[Wymagania wobec rektora; wybór rektora]	120
Art. 25.	[Kolegium elektorów uczelni publicznej]	125
Art. 26.	[Kadencja rektora uczelni publicznej]	126
Art. 27.	[Odwołanie rektora]	128
Art. 28.	[Zadania senatu].....	131
Art. 29.	[Skład senatu].....	135
Art. 30.	[Kadencja senatu]	137
Art. 31.	[Przewodniczący senatu; podejmowanie uchwał].....	138
Art. 32.	[Wymagania wobec członków organów uczelni oraz osób powoływanych do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni]	140
Art. 33.	[Rozstrzygnięcia organów uczelni a uprawnienia związków zawodowych].....	142
Art. 34.	[Statut uczelni]	144
Art. 35.	[Utworzenie uczelni publicznej]	149
Art. 36.	[Likwidacja uczelni publicznej].....	154
Art. 37.	[Wpis do ewidencji uczelni niepublicznych – nabycie osobowości prawnej przez uczelnię niepubliczną]	159
Art. 38.	[Wniosek o wpis do ewidencji uczelni niepublicznych oraz o pozwolenie na utworzenie studiów]	161
Art. 39.	[Dokonanie wpisu do ewidencji uczelni niepublicznych]	163
Art. 40.	[Odmowa wpisu do ewidencji uczelni niepublicznych]	165
Art. 41.	[Wniosek o przedłużenie ważności wpisu do ewidencji uczelni niepublicznych].....	166
Art. 42.	[Kompetencje założyciela uczelni niepublicznej po jej wpisie do ewidencji]	168
Art. 43.	[Połączenie uczelni niepublicznych]	169
Art. 44.	[Włączenie uczelni niepublicznej do innej uczelni niepublicznej]	170
Art. 45.	[Postawienie uczelni niepublicznej w stan likwidacji].....	171
Art. 46.	[Przebieg likwidacji uczelni niepublicznej]	173
Art. 47.	[Utworzenie uczelni lub filii przez uczelnię zagraniczną]	176
Art. 48.	[Ograniczenie stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego]	177
Art. 49.	[Obowiązek zapewnienia warunków do realizacji zadań uczelni; system biblioteczno-informacyjny; archiwum; akademickie biuro karier]	179

Art. 50.	[Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni]....	181
Art. 51.	[Obowiązek zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki]	184
Art. 52.	[Organizowanie zgromadzeń na terenie uczelni].....	186
Rozdział 2. Prowadzenie studiów		188
Art. 53.	[Kierunki, poziomy i profile studiów].....	188
Art. 54.	[Wydanie pozwolenia na utworzenie studiów].....	194
Art. 55.	[Przesłanki odmowy wydania pozwolenia na utworzenie studiów].....	195
Art. 56.	[Cofnięcie pozwolenia na utworzenie studiów]	196
Art. 57.	[Utworzenie studiów poza siedzibą uczelni lub za granicą]	198
Art. 58.	[Ograniczenie stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego].....	199
Art. 59.	[Indywidualne studia międzydziedzinowe]	200
Art. 60.	[Prowadzenie studiów wspólnych]	201
Art. 61.	[Studia we współpracy z organem nadającym uprawnienie do wykonywania zawodu, organizacją społeczną lub organem samorządu]	203
Art. 62.	[Studia dualne].....	204
Art. 63.	[Formy studiów]	206
Art. 64.	[Poziomy i profile studiów].....	209
Art. 65.	[Czas trwania studiów].....	210
Art. 66.	[Rok akademicki]	212
Art. 67.	[Program studiów; punkty ECTS; zdalne nauczanie]	213
Art. 68.	[Standardy kształcenia].....	221
Art. 69.	[Przyjęcie na studia].....	223
Art. 70.	[Zasady rekrutacji na studia].....	226
Art. 71.	[Potwierdzanie efektów uczenia się].....	232
Art. 72.	[Postępowanie w sprawie przyjęcia na studia].....	235
Art. 73.	[Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia].....	237
Art. 74.	[Dokumentacja przebiegu studiów].....	239
Art. 75.	[Regulamin studiów]	241
Art. 76.	[Warunki ukończenia studiów i uzyskania dyplomu]	243
Art. 77.	[Otrzymanie dyplomu oraz tytułu zawodowego]	248
Art. 78.	[Uwierzytelnianie dokumentów wydawanych w związku z przebiegiem lub ukończeniem studiów]	251
Art. 79.	[Opłaty za usługi edukacyjne na uczelni publicznej]	253
Art. 80.	[Ustalenie wysokości opłat za usługi edukacyjne].....	254
Art. 81.	[Delegacja ustawowa]	256
Art. 82.	[Obowiązki uczelni wobec studentów w przypadku zaprzestania prowadzenia studiów]	259
Rozdział 3. Prawa i obowiązki studentów.....		261
Art. 83.	[Ślubowanie]	261
Art. 84.	[Szkolenie w zakresie praw i obowiązków studenta].....	262
Art. 85.	[Podstawowe uprawnienia studenta]	263
Art. 86.	[Pomoc materialna]	265
Art. 87.	[Stypendium socjalne]	268

Art. 88.	[Warunki przyznania stypendium socjalnego].....	270
Art. 89.	[Stypendium dla osób niepełnosprawnych].....	273
Art. 90.	[Zapomoga].....	274
Art. 91.	[Stypendium rektora].....	276
Art. 92.	[Okres, na jaki przyznawane są stypendia i zapomogi; maksymalna wysokość stypendiów]	277
Art. 93.	[Ograniczenie możliwości przyznania świadczeń].....	278
Art. 94.	[Utrata prawa do świadczenia].....	279
Art. 95.	[Regulamin świadczeń dla studentów]	280
Art. 96.	[Stypendia przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego].....	282
Art. 97.	[Stypendia za wyniki w nauce lub w sporcie]	284
Art. 98.	[Kredyt studencki].....	285
Art. 99.	[Okres, na jaki udzielany jest kredyt studencki].....	287
Art. 100.	[Wypłata transz kredytu studenckiego]	287
Art. 101.	[Spłata kredytu studenckiego]	289
Art. 102.	[Zawieszenie spłaty oraz umorzenie kredytu studenckiego]	290
Art. 103.	[Delegacja ustawowa]	292
Art. 104.	[Zakwaterowanie w domu studenckim; wyżywienie w stołówce studenckiej]	293
Art. 105.	[Ulgi w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej].....	294
Art. 106.	[Akcje protestacyjne i strajki w uczelni]	295
Art. 107.	[Podstawowe obowiązki studenta].....	297
Art. 108.	[Skreślenie z listy studentów]	298
Art. 109.	[Zachowanie praw studenta w przypadku ukończenia studiów pierwszego stopnia].....	301
Rozdział 4.	Samorząd studencki i organizacje studenckie	302
Art. 110.	[Status i organy samorządu studenckiego].....	302
Art. 111.	[Uczelniane organizacje studenckie]	305
Rozdział 5.	Pracownicy uczelni.....	307
Art. 112.	[Pracownicy uczelni]	307
Art. 113.	[Wymagania wobec nauczycieli akademickich].....	309
Art. 114.	[Grupy pracowników uczelni będących nauczycielami akademickimi]	311
Art. 115.	[Obowiązki nauczycieli akademickich]	313
Art. 116.	[Stanowiska nauczycieli akademickich].....	315
Art. 117.	[Nawiązanie stosunku pracy]	321
Art. 118.	[Zakaz powstania podległości służbowej między osobami bliskimi]	326
Art. 119.	[Konkurs na stanowisko nauczyciela akademickiego]	330
Art. 120.	[Wskazanie uczelni jako podstawowego miejsca pracy]	332
Art. 121.	[Osoba wykonująca czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do rektora]	335
Art. 121a.	[Ochrona trwałości stosunku pracy nauczyciela akademickiego będącego sędzią TK, SN lub NSA].....	336
Art. 122.	[Legitymacja służbowa]	336

Art. 123.	[Wypowiedzenie umowy o pracę z nauczycielem akademickim]	338
Art. 124.	[Wygaśnięcie umowy o pracę z nauczycielem akademickim]...	341
Art. 125.	[Dodatkowe zatrudnienie nauczyciela akademickiego].....	342
Art. 126.	[Regulamin pracy; określenie warunków wynagradzania za pracę].....	348
Art. 127.	[Czas pracy nauczyciela akademickiego; pensum]	351
Art. 128.	[Okresowa ocena nauczycieli akademickich].....	355
Art. 129.	[Urlop wypoczynkowy]	360
Art. 130.	[Płatny urlop naukowy]	361
Art. 131.	[Płatny urlop dla poratowania zdrowia]	363
Art. 132.	[Odwołanie od orzeczenia lekarskiego]	366
Art. 133.	[Ponoszenie przez uczelnię kosztów badań lekarskich].....	367
Art. 134.	[Delegacja ustawowa]	368
Art. 135.	[Wynagrodzenie w okresie urlopu wypoczynkowego oraz za czas płatnych urlopów]	369
Art. 136.	[Składniki wynagrodzenia pracownika uczelni publicznej].....	371
Art. 137.	[Wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego]	372
Art. 138.	[Dodatki do wynagrodzenia]	375
Art. 139.	[Wypłata wynagrodzenia].....	377
Art. 140.	[Ustalenie wysokości wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego rektora]	378
Art. 141.	[Prawo do nagrody jubileuszowej]	380
Art. 142.	[Obliczenie wysokości nagrody jubileuszowej].....	382
Art. 143.	[Dodatkowe wynagrodzenie roczne]	383
Art. 144.	[Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych].....	385
Art. 145.	[Nagrody rektora]	388
Art. 146.	[Odprawa]	391
Art. 147.	[Stosowanie przepisów Kodeksu pracy; właściwość sądów pracy]	393
Rozdział 6.	Komercjalizacja wyników działalności naukowej oraz know-how	395
Art. 148.	[Akademickie inkubatory przedsiębiorczości i centra transferu technologii]	395
Art. 149.	[Tworzenie przez uczelnię spółek celowych]	397
Art. 150.	[Tworzenie spółek celowych przez kilka uczelni; przystępowanie uczelni do spółek celowych]	400
Art. 151.	[Ograniczenie stosowania przepisów o zasadach zarządzania mieniem państwowym].....	401
Art. 152.	[Regulamin zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej; regulamin korzystania z infrastruktury badawczej].....	402
Art. 153.	[Wyniki badań naukowych, prac rozwojowych i twórczości artystycznej objęte przepisami ustawy]	404
Art. 154.	[Komercjalizacja wyników badań].....	406
Art. 155.	[Udział pracownika w zyskach z komercjalizacji wyników badań].....	409

Art. 156.	[Udział zespołów badawczych w zyskach z komercjalizacji wyników badań].....	411
Art. 157.	[Umowa w sprawie praw do wyników badań i ich komercjalizacji]	412
Art. 158.	[Uzupełniające stosowanie przepisów o ochronie praw własności intelektualnej]	413
Art. 159.	[Utworzenie przez uczelnię spółki kapitałowej lub przystępowanie do takiej spółki]	414
Dział III. Studia podyplomowe, kształcenie specjalistyczne i inne formy kształcenia		418
Art. 160.	[Studia podyplomowe].....	418
Art. 161.	[Kształcenie specjalistyczne]	421
Art. 162.	[Inne formy kształcenia]	426
Art. 163.	[Podmioty uprawnione do prowadzenia studiów podyplomowych, kształcenia specjalistycznego i innych form kształcenia; opłaty; uwierzytelnianie dokumentacji]	426
Art. 164.	[Delegacja ustawowa]	428
Dział IV. Federacje		430
Art. 165.	[Podmioty uprawnione do utworzenia federacji; cele utworzenia federacji; finansowanie i skład federacji]	430
Art. 166.	[Utworzenie i statut federacji; kompetencje ministra]	437
Art. 167.	[Osobowość prawna i nazwa federacji; status pracowników jednostek uczestniczących].....	441
Art. 168.	[Wpis do rejestru federacji].....	442
Art. 169.	[Organy federacji; zadania prezydenta]	444
Art. 170.	[Zadania zgromadzenia federacji].....	446
Art. 171.	[Powołanie prezydenta i członka zgromadzenia federacji].....	448
Art. 172.	[Prowadzenie działalności gospodarczej przez federację; zwolnienie z opłat z tytułu użytkowania wieczystego]	451
Art. 173.	[Ewaluacja jakości działalności naukowej federacji].....	453
Art. 174.	[Likwidacja federacji]	457
Art. 175.	[Nadzór ministra nad federacją; nakładanie kar pieniężnych]	458
Art. 176.	[Przepisy ustawy stosowane do federacji]	461
Dział V. Stopnie i tytuł w systemie szkolnictwa wyższego i nauki		465
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....		465
Art. 177.	[Stopnie i tytuł nadawane w systemie szkolnictwa wyższego i nauki]	465
Art. 178.	[Podmioty nadające stopnie naukowe, stopnie w zakresie sztuki oraz tytuł profesora].....	470
Art. 179.	[Dyplom doktorski i dyplom habilitacyjny].....	472
Art. 180.	[Uwierzytelnianie dyplomów doktorskich i dyplomów habilitacyjnych]	474
Art. 181.	[Delegacja ustawowa]	475

Art. 182.	[Opłata za przeprowadzenie postępowania w sprawie o nadanie stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora]	476
Art. 183.	[Zakaz uchylenia się od pełnienia funkcji promotora, promotora pomocniczego, recenzenta]	478
Art. 184.	[Wynagrodzenie promotora, promotora pomocniczego, recenzenta i członka komisji habilitacyjnej]	479
Rozdział 2. Stopień doktora		481
Oddział 1. Nadawanie stopnia doktora		481
Art. 185.	[Podmioty doktoryzujące]	481
Art. 186.	[Warunki nadania stopnia doktora]	485
Art. 187.	[Rozprawa doktorska]	491
Art. 188.	[Udostępnienie rozprawy doktorskiej i recenzji w BIP podmiotu doktoryzującego]	494
Art. 189.	[Wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora]	496
Art. 190.	[Promotorzy i recenzenci]	498
Art. 191.	[Dopuszczenie do obrony rozprawy doktorskiej]	502
Art. 192.	[Określenie sposobu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora]	504
Art. 193.	[Odwołanie do RDN od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora]	508
Art. 194.	[Wznowienie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora]	509
Art. 195.	[Stwierdzenie nieważności decyzji w sprawie nadania stopnia doktora]	510
Art. 196.	[Urlop na przygotowanie obrony rozprawy doktorskiej oraz zwolnienie od pracy na przeprowadzenie obrony rozprawy doktorskiej]	511
Art. 197.	[Tryby przygotowania rozprawy doktorskiej]	512
Oddział 2. Kształcenie doktorantów		514
Art. 198.	[Szkoły doktorskie]	514
Art. 199.	[Utrata możliwości prowadzenia kształcenia doktorantów lub prowadzenia szkoły doktorskiej]	523
Art. 200.	[Rekrutacja do szkoły doktorskiej]	525
Art. 201.	[Kształcenie doktorantów]	529
Art. 202.	[Realizacja indywidualnego planu badawczego]	537
Art. 203.	[Skreślenie z listy doktorantów]	540
Art. 204.	[Zakończenie i zawieszanie kształcenia w szkole doktorskiej]	543
Art. 205.	[Regulamin szkoły doktorskiej]	546
Art. 206.	[Obowiązki wobec doktorantów w przypadku zaprzestania kształcenia doktorantów w danej dyscyplinie]	549
Art. 207.	[Podstawowe obowiązki doktoranta]	551
Art. 208.	[Przerwy wypoczynkowe; zaliczenie okresu kształcenia w szkole doktorskiej do okresu pracy]	551
Art. 209.	[Stypendium doktoranckie]	555

Art. 210.	[Kredyt studencki]	562
Art. 211.	[Zakwaterowanie w domu studenckim; wyżywienie w stołówce studenckiej]	563
Art. 212.	[Stypendia przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego].....	564
Art. 213.	[Stypendia za wyniki w nauce lub w sporcie]	565
Art. 214.	[Ulgi w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej]	566
Art. 215.	[Samorząd doktorantów]	567
Art. 216.	[Zrzeszanie się w organizacjach doktorantów]	568
Oddział 3. Tryb eksternistyczny.....		569
Art. 217.	[Wniosek o wyznaczenie promotora].....	569
Rozdział 3. Stopień doktora habilitowanego		570
Art. 218	[Podmioty habilitujące].....	570
Art. 219.	[Warunki nadania stopnia doktora habilitowanego].....	573
Art. 220.	[Wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego].....	575
Art. 221.	[Ocena przez RDN wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego; powołanie komisji habilitacyjnej; wyznaczenie recenzenta; kolokwium habilitacyjne].....	578
Art. 222.	[Informacje udostępniane w BIP podmiotu habilitującego]	583
Art. 223.	[Zwolnienie od pracy na uczestnictwo w kolokwium habilitacyjnym]	585
Art. 224.	[Odwołanie do RDN od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego]	586
Art. 225.	[Wznowienie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz stwierdzenie nieważności decyzji o nadaniu tego stopnia – odpowiednie stosowanie przepisów].....	588
Art. 226.	[Nabycie uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego]... ..	593
Rozdział 4. Tytuł profesora.....		596
Art. 227.	[Warunki nadania tytułu profesora].....	596
Art. 228.	[Wszczęcie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora]	598
Art. 229.	[Recenzent w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora].....	602
Art. 230.	[Złożenie przez RDN wniosku o nadanie tytułu profesora]	604
Art. 231.	[Utrata tytułu profesora jako następstwo złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego].....	606
Rozdział 5. Rada Doskonałości Naukowej		608
Art. 232.	[Status RDN]	608
Art. 233.	[Członkowie RDN].....	609
Art. 234.	[Kadencja RDN; stwierdzenie wygaśnięcia mandatu członka RDN]	613
Art. 235.	[Organy RDN]	614

Art. 236.	[Statut RDN]	618	
Art. 237.	[Biuro RDN].....	619	
Art. 238.	[Zadania RDN]	620	
Art. 239.	[Nadzór RDN nad podmiotami doktoryzującymi i podmiotami habilitującymi].....	622	
Art. 240.	[Wyznaczanie recenzentów przez RDN].....	623	
Dział VI. Ewaluacja jakości kształcenia, ewaluacja szkół doktorskich i ewaluacja jakości działalności naukowej			626
Rozdział 1. Ewaluacja jakości kształcenia.....			626
Art. 241.	[Formy ewaluacji]	626	
Art. 242.	[Ocena programowa]	627	
Art. 243.	[Ocena kompleksowa]	630	
Art. 244.	[Wydanie oceny na podstawie oceny, akredytacji lub certyfikatu podmiotu dokonującego ocen jakości kształcenia]	632	
Art. 245.	[Uchwały prezydium PKA]	633	
Art. 246.	[Konsekwencje wydania negatywnej oceny jakości kształcenia].....	635	
Art. 247.	[Uchwały PKA udostępniane w BIP]	636	
Art. 248.	[Delegacja ustawowa]	638	
Art. 249.	[Ocena jakości kształcenia w przypadku prowadzenia studiów wspólnych]	639	
Art. 250.	[Certyfikaty przyznawane przez PKA].....	641	
Art. 251.	[Skład PKA].....	642	
Art. 252.	[Kadencja PKA; stwierdzenie wygaśnięcia mandatu członka PKA].....	644	
Art. 253.	[Organy PKA]	645	
Art. 254.	[Zespoły wchodzące w skład PKA]	646	
Art. 255.	[Zadania Przewodniczącego PKA; udział ekspertów w pracach PKA]	647	
Art. 256.	[Statut PKA]	650	
Art. 257.	[Biuro PKA]	651	
Art. 258.	[Zadania PKA]	652	
Rozdział 2. Ewaluacja szkół doktorskich			654
Art. 259.	[Terminy oceny jakości kształcenia w szkołach doktorskich; eksperci dokonujący oceny].....	654	
Art. 260.	[Pierwsza ocena jakości kształcenia w szkole doktorskiej].....	656	
Art. 261.	[Kryteria uwzględniane przy ewaluacji]	656	
Art. 262.	[Ocena z ewaluacji].....	657	
Art. 263.	[Delegacja ustawowa]	659	
Art. 264.	[Konsekwencje wydania negatywnej oceny jakości kształcenia]	659	
Rozdział 3. Ewaluacja jakości działalności naukowej.....			660
Art. 265.	[Zakres ewaluacji jakości działalności naukowej]	660	
Art. 266.	[Terminy ewaluacji].....	665	
Art. 267.	[Podstawowe kryteria ewaluacji]	665	

Art. 268.	[Uchwała KEN w sprawie proponowanych kategorii naukowych].....	670
Art. 269.	[Decyzja w sprawie przyznania kategorii naukowej].....	671
Art. 270.	[Wyłączenie stosowania wybranych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego].....	673
Art. 271.	[Powołanie, skład, kadencja i obsługa KEN].....	675
Art. 272.	[Wymagania wobec członków KEN].....	677
Art. 273.	[Stwierdzenie wygaśnięcia mandatu członka KEN].....	679
Art. 274.	[Zadania KEN; udział ekspertów w pracach KEN].....	680
Dział VII.	Odpowiedzialność dyscyplinarna.....	682
Rozdział 1.	Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli akademickich.....	682
Art. 275.	[Podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej].....	682
Art. 276.	[Kary dyscyplinarne].....	696
Art. 277.	[Rzecznicy dyscyplinarni].....	714
Art. 278.	[Podmioty orzekające w postępowaniach dyscyplinarnych].....	720
Art. 279.	[Właściwość rzeczowa komisji dyscyplinarnych].....	725
Art. 280.	[Kadencja komisji dyscyplinarnej].....	727
Art. 281.	[Obsługa komisji dyscyplinarnych przez ministerstwo].....	728
Art. 282.	[Kompetencje rektora].....	730
Art. 283.	[Mediacja].....	733
Art. 284.	[Kara upomnienia].....	739
Art. 285.	[Rozpoczęcie prowadzenia sprawy przez rzecznika dyscyplinarnego].....	743
Art. 286.	[Strony w postępowaniu wyjaśniającym i ich uprawnienia].....	748
Art. 287.	[Termin wszczęcia i zakończenia postępowania wyjaśniającego; przesłanki wszczęcia postępowania wyjaśniającego z urzędu].....	753
Art. 288.	[Przedawnienie karalności].....	766
Art. 289.	[Zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego].....	769
Art. 290.	[Zawieszenie postępowania wyjaśniającego].....	774
Art. 291.	[Skład orzekający komisji dyscyplinarnych].....	778
Art. 292.	[Strony w postępowaniu dyscyplinarnym].....	780
Art. 293.	[Przebieg postępowania dyscyplinarnego].....	782
Art. 294.	[Orzeczenia komisji dyscyplinarnej].....	789
Art. 295.	[Odwołanie do komisji dyscyplinarnej przy ministrze oraz do sądu pracy].....	799
Art. 296.	[Wznowienie postępowania dyscyplinarnego].....	805
Art. 297.	[Zawieszenie postępowania dyscyplinarnego na czas trwania postępowania przygotowawczego lub postępowania sądowego].....	811
Art. 298.	[Przedawnienie karalności].....	815
Art. 299.	[Przekazanie orzeczenia komisji dyscyplinarnej stronom postępowania, rektorowi i ministrowi].....	820
Art. 300.	[Zatarcie kar dyscyplinarnych].....	822
Art. 301.	[Opinia komisji do spraw etyki w nauce PAN].....	825

Art. 302.	[Zawieszenie w pełnieniu obowiązków]	829
Art. 303.	[Wynagrodzenie w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków].....	837
Art. 304.	[Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej rzecznika dyscyplinarnego oraz członka komisji dyscyplinarnej].....	840
Art. 305.	[Zakres stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego do postępowań w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej].....	843
Art. 306.	[Delegacja ustawowa – szczegółowy tryb prowadzenia mediacji, postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego]	846
Rozdział 2. Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów		847
Art. 307.	[Podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej]	847
Art. 308.	[Kary dyscyplinarne]	854
Art. 309.	[Rzecznik dyscyplinarny do spraw studentów].....	859
Art. 310.	[Podmioty orzekające w postępowaniach dyscyplinarnych].....	862
Art. 311.	[Skład orzekający komisji dyscyplinarnej].....	866
Art. 312.	[Kara upomnienia].....	867
Art. 313.	[Postępowanie wyjaśniające]	878
Art. 314.	[Wszczęcie i wznowienie postępowania dyscyplinarnego].....	888
Art. 315.	[Strony w postępowaniu wyjaśniającym i ich uprawnienia; wyznaczenie obrońcy z urzędu].....	901
Art. 316.	[Strony w postępowaniu dyscyplinarnym; jawność rozprawy; zawieszenie w prawach studenta]	902
Art. 317.	[Odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej].....	906
Art. 318.	[Skarga do sądu administracyjnego].....	909
Art. 319.	[Zatarcie kary dyscyplinarnej].....	912
Art. 320.	[Zakres stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego do postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego wobec studentów]	914
Art. 321.	[Delegacja ustawowa – szczegółowy tryb postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w sprawach studentów]	916
Rozdział 3. Odpowiedzialność dyscyplinarna doktorantów.....		917
Art. 322.	[Podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej; odpowiednie stosowanie przepisów; skład orzekający komisji dyscyplinarnej].....	917
Dział VIII. Cudzoziemcy w systemie szkolnictwa wyższego i nauki		922
Art. 323.	[Podstawy prawne kształcenia cudzoziemców; przyznawanie cudzoziemcom środków finansowych na naukę]	922
Art. 324.	[Zwolnienie cudzoziemca z opłat za studia]	931
Art. 325.	[Zatrudnienie cudzoziemca w instytucji tworzącej system szkolnictwa wyższego i nauki lub działającej na rzecz tego systemu].....	940
Art. 326.	[Równoważność dyplomów wydawanych przez uczelnie zagraniczne]	945

Art. 327.	[Postępowanie nostryfikacyjne; postępowanie w sprawie potwierdzenia ukończenia studiów na określonym poziomie]	951
Art. 328.	[Równoważność stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych przez instytucje zagraniczne].....	958
Dział IX. Instytucje przedstawicielskie środowiska szkolnictwa wyższego i nauki oraz organy pomocnicze ministra		963
Art. 329.	[Lista instytucji przedstawicielskich; opinie przedstawiane przez instytucje przedstawicielskie]	963
Art. 330.	[Współpraca RGNiSW z innymi podmiotami].....	971
Art. 331.	[Skład RGNiSW]	973
Art. 332.	[Wymagania wobec członków RGNiSW].....	975
Art. 333.	[Kadencja RGNiSW].....	979
Art. 334.	[Przewodniczący i statut RGNiSW; zwolnienie członka RGNiSW z obowiązków dydaktycznych]	980
Art. 335.	[Stwierdzenie wygaśnięcia mandatu członka RGNiSW].....	981
Art. 336.	[Obsługa RGNiSW].....	983
Art. 337.	[Konferencje Rektorów]	985
Art. 338.	[Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej]	990
Art. 339.	[Krajowa Reprezentacja Doktorantów]	994
Art. 340.	[Komitet Polityki Naukowej].....	998
Art. 341.	[Ministerialne zespoły doradcze lub ekspertów]	1001
Dział X. Systemy informatyczne szkolnictwa wyższego i nauki.....		1005
Art. 342.	[System POL-on]	1005
Art. 343.	[Wykaz nauczycieli akademickich, innych osób prowadzących zajęcia, osób prowadzących działalność naukową oraz osób biorących udział w jej prowadzeniu].....	1007
Art. 344.	[Wykaz studentów].....	1014
Art. 345.	[Wykaz osób ubiegających się o stopień doktora]	1018
Art. 346.	[Wykaz instytucji systemu szkolnictwa wyższego i nauki].....	1022
Art. 347.	[Repozytorium pisemnych prac dyplomowych]	1025
Art. 348.	[Baza dokumentów w postępowaniach awansowych]	1027
Art. 349.	[Baza osób upoważnionych do podpisywania uwierzytelnianych dokumentów].....	1029
Art. 350.	[Baza dokumentów planistyczno-sprawozdawczych]	1030
Art. 351.	[Jednolity System Antyplagiatowy].....	1033
Art. 352.	[Monitoring karier]	1034
Art. 353.	[Upoważnienie do wydania rozporządzenia].....	1038
Art. 354.	[Aktualizowanie, archiwizowanie i usuwanie danych w Systemie POL-on]	1039
Art. 355.	[Realizacja obowiązków statystycznych].....	1040
Art. 356.	[Administrator Systemu POL-on i Jednolitego Systemu Antyplagiatowego].....	1042
Art. 357.	[Pozyskiwanie danych o wynikach egzaminów maturalnych]	1042

Art. 358.	[Dane udostępniane w BIP uczelni, instytutu PAN, instytutu badawczego oraz instytutu międzynarodowego]	1044
Dział XI. Stypendia i nagrody ministra, nagrody Prezesa Rady Ministrów.....		1047
Art. 359.	[Stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe lub artystyczne]	1047
Art. 360.	[Stypendium ministra dla wybitnych młodych naukowców]....	1051
Art. 361.	[Postępowania w sprawach stypendiów ministra – wyłączenie stosowania niektórych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego]	1057
Art. 362.	[Nagrody ministra]	1057
Art. 363.	[Delegacja ustawowa]	1058
Art. 364.	[Nagroda Prezesa Rady Ministrów]	1060
Dział XII. Finansowanie systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz gospodarka finansowa uczelni		1063
Art. 365.	[Zadania i przedsięwzięcia objęte finansowaniem]	1063
Art. 366.	[Podmioty, którym przyznawane są środki finansowe]	1068
Art. 367.	[Współczynniki kosztowności]	1073
Art. 368.	[Sposób ustalania wysokości subwencji i dotacji – algorytmy podziału środków finansowych]	1074
Art. 368a.	[Zasady przyznawania środków finansowych na działalność bieżącą instytutów Sieci Łukasiewicz].....	1078
Art. 369.	[Postępowania w sprawach przyznania środków finansowych i dokonywania zwiększeń wysokości subwencji]	1079
Art. 370.	[Środki przekazywane NAWA, NCBiR oraz NCN]	1080
Art. 371.	[Formy przyznawania środków finansowych]	1081
Art. 372.	[Przyznawanie środków finansowych przez jednostki samorządu terytorialnego, związki jednostek samorządu terytorialnego oraz związki metropolitalne]	1083
Art. 373.	[Finansowanie inwestycji związanych z kształceniem oraz działalnością naukową].....	1085
Art. 374.	[Finansowanie infrastruktury wpisanej na Polską Mapę Infrastruktury Badawczej].....	1087
Art. 375.	[Finansowanie utrzymania unikatowej aparatury naukowo-badawczej, stanowiska badawczego, specjalnej infrastruktury informatycznej]	1089
Art. 376.	[Ministerialne programy i przedsięwzięcia w celu realizacji polityki naukowej państwa].....	1090
Art. 377.	[Kryteria uwzględniane przy przyznawaniu środków finansowych w ramach programów]	1094
Art. 378.	[Umowa o przekazanie środków finansowych w ramach programów i przedsięwzięć; informacje udostępniane w BIP ministra]	1095
Art. 379.	[Zasady przyznawania i rozliczania środków finansowych na zadania finansowane z udziałem środków zagranicznych].....	1096

Art. 380.	[Rozliczenie przyznanych środków finansowych].....	1096
Art. 381.	[Dokumenty stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa oraz niestanowiące informacji publicznej]	1097
Art. 382.	[Prawa z zakresu własności intelektualnej powstałe w wyniku działalności naukowej finansowanej ze środków na finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki]	1100
Art. 383.	[Waloryzacja środków w budżecie państwa na finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki]	1102
Art. 384.	[Umorzenie należności finansowych z urzędu]	1105
Art. 385.	[Umorzenie należności finansowych na wniosek dłużnika].....	1106
Art. 386.	[Umarzanie, odraczanie i rozkładanie na raty należności o charakterze cywilnoprawnym].....	1107
Art. 387.	[Konkurs w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”].....	1108
Art. 388.	[Wniosek o udział w konkursie].....	1110
Art. 389.	[Umowa ministra z uczelnią; przekazanie środków finansowych]	1112
Art. 390.	[Zwiększenie subwencji na rzecz uczelni, która przystąpiła do konkursu]	1114
Art. 391.	[Ewaluacja realizacji planu].....	1115
Art. 392.	[Zmiana planu po negatywnym wyniku śródkresowej ewaluacji realizacji planu].....	1115
Art. 393.	[Plan działania w zakresie podniesienia poziomu jakości działalności naukowej i poziomu jakości kształcenia na okres kolejnych 5 lat].....	1116
Art. 394.	[Warunki otrzymania finansowania na okres kolejnych 6 lat].....	1117
Art. 395.	[Konkurs w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” skierowany do uczelni, z którymi minister nie zawarł umowy].....	1118
Art. 396.	[Konkurs w ramach programu „Regionalna inicjatywa doskonałości”].....	1119
Art. 397.	[Wniosek o udział w konkursie].....	1120
Art. 398.	[Umowa ministra z uczelnią; przekazanie środków finansowych]	1122
Art. 399.	[Końcowa ewaluacja realizacji planu]	1122
Art. 400.	[Przedsięwzięcie „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”]	1123
Art. 401.	[Program „Wsparcie dla czasopism naukowych”].....	1124
Art. 402.	[Delegacja ustawowa]	1127
Art. 403.	[Wynagrodzenia wypłacane ze środków na szkolnictwo wyższe i naukę; zwrot kosztów podróży]	1130
Art. 404.	[Zlecenie uczelni lub instytutowi wykonania zadania]	1132
Art. 405.	[Inne działania ministra na rzecz podniesienia poziomu wiedzy w zakresie szkolnictwa wyższego i nauki].....	1134
Art. 406.	[Środki finansowe będące przychodami uczelni publicznej]	1135
Art. 407.	[Gromadzenie środków z subwencji i dotacji na odrębnym rachunku bankowym; przeznaczenie środków z subwencji]	1135

Art. 408.	[Gospodarka finansowa i rachunkowość uczelni]	1137
Art. 409.	[Fundusze uczelni]	1138
Art. 410.	[Badanie rocznego sprawozdania finansowego uczelni].....	1140
Art. 411.	[Fundusz zasadniczy; amortyzacja]	1141
Art. 412.	[Fundusz stypendialny]	1143
Art. 413.	[Przeznaczanie środków na stypendia w uczelni niepublicznej]	1144
Art. 414.	[Podział i wydatkowanie dotacji na stypendia]	1145
Art. 415.	[Fundusz wsparcia osób niepełnosprawnych].....	1146
Art. 416.	[Konsekwencje niewykorzystania środków z dotacji na stypendia lub na zapewnienie odpowiednich warunków studiów osobom niepełnosprawnym].....	1147
Art. 417.	[Przekazywanie subwencji i dotacji w miesięcznych transzach].....	1149
Art. 418.	[Program naprawczy]	1150
Art. 419.	[Obsługa bankowa rachunków funduszy uczelni].....	1153
Art. 420.	[Własny fundusz uczelni na stypendia]	1154
Art. 421.	[Przychody i przeznaczenie środków Funduszu Kredytów Studenckich].....	1156
Art. 422.	[Zasady funkcjonowania Funduszu Kredytów Studenckich].....	1158
Art. 423.	[Przekazywanie uczelniom nieruchomości; wymóg uzyskania zgody Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz rady uczelni na dokonanie czynności prawnej]....	1159
Art. 424.	[Zwolnienie uczelni z opłat z tytułu użytkowania wieczystego].....	1161
Art. 425.	[Działalność uczelni niestanowiąca działalności gospodarczej]	1162
Dział XIII.	Nadzór nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki	1165
Art. 426.	[Zakres nadzoru sprawowanego przez ministra]	1165
Art. 427.	[Uprawnienia nadzorcze ministra; stwierdzenie nieważności aktu uczelni niezgodnego z prawem; zawieszenie rekrutacji].....	1171
Art. 428.	[Przebieg kontroli – stosowanie przepisów o kontroli w administracji rządowej; udział ekspertów w kontroli].....	1177
Art. 429.	[Obowiązki informacyjne rektora wobec ministrów oraz PKA].....	1179
Art. 430.	[Nakaz likwidacji uczelni niepublicznej]	1181
Art. 431.	[Administracyjne kary pieniężne nakładane na uczelnie]	1187
Art. 432.	[Wniosek ministra o odwołanie rektora].....	1193
Dział XIV.	Przepisy szczególne	1200
Art. 433.	[Status uczelni nadzorowanych przez ministrów].....	1200
Art. 434.	[Uczelnie wojskowe i uczelnie służb państwowych]	1204
Art. 435.	[Kompetencje ministrów nadzorujących uczelnie wojskowe, uczelnie służb państwowych, uczelnie artystyczne, uczelnie medyczne i uczelnie morskie]	1207
Art. 436.	[Organy uczelni wojskowych i uczelni służb państwowych]	1209

Art. 437.	[Członkowie senatu uczelni artystycznej – możliwość sprawowania funkcji dłużej niż dwie kadencje]	1210
Art. 438.	[Rektor uczelni wojskowej; osoba pełniąca funkcję kierowniczą do spraw realizacji zadań uczelni jako jednostki wojskowej].....	1210
Art. 439.	[Rektor uczelni służb państwowych; osoba pełniąca funkcję kierowniczą do spraw realizacji zadań uczelni jako jednostki organizacyjnej właściwej służby]	1213
Art. 440.	[Rektor uczelni wojskowej oraz uczelni służb państwowych jako komendant uczelni]	1216
Art. 441.	[Zatwierdzenie statutu uczelni wojskowej oraz uczelni służb państwowych].....	1217
Art. 442.	[Statut publicznej uczelni teologicznej i innej uczelni publicznej prowadzącej kształcenie w zakresie teologii].....	1218
Art. 443.	[Określenie warunków i trybu rekrutacji na uczelnię wojskową oraz uczelnię służb państwowych].....	1219
Art. 444.	[Limity przyjęć na studia].....	1219
Art. 445.	[Zatwierdzenie regulaminu studiów w uczelni wojskowej oraz w uczelni służb państwowych]	1222
Art. 446	[Służba kandydacka strażaka lub funkcjonariusza Służby Więziennej jako praktyka zawodowa].....	1224
Art. 447.	[Ograniczenie uprawnień do urlopu od zajęć, pomocy materialnej, zakwaterowania, wyżywienia oraz stypendium].....	1225
Art. 448.	[Zasady przyznawania stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie w uczelni wojskowej, uczelni służb państwowych, uczelni artystycznej, uczelni medycznej i uczelni morskiej].....	1226
Art. 449.	[Zakaz przeprowadzania akcji protestacyjnych i strajków w uczelni wojskowej oraz uczelni służb państwowych]	1227
Art. 450.	[Skreślenie z listy studentów uczelni służb państwowych w razie zwolnienia ze służby]	1227
Art. 451.	[Wyznaczenie żołnierza zawodowego na stanowisko nauczyciela akademickiego w uczelni wojskowej; wyznaczenie funkcjonariusza na stanowisko nauczyciela akademickiego w uczelni służb państwowych; stanowisko profesora w uczelni wojskowej, uczelni służb państwowych i uczelni morskiej].....	1228
Art. 452.	[Zwolnienie ze stanowiska nauczyciela akademickiego uczelni wojskowej będącego żołnierzem zawodowym]	1230
Art. 453.	[Dodatkowe zatrudnienie żołnierza zawodowego będącego nauczycielem akademickim uczelni wojskowej; stwierdzenie wygaśnięcia mandatu rektora uczelni wojskowej, uczelni służb państwowych, uczelni artystycznej, uczelni medycznej oraz uczelni morskiej]	1232
Art. 454.	[Uczestnictwo nauczyciela akademickiego w udzielaniu świadczeń zdrowotnych]	1233

Art. 455.	[Świadczenia dla żołnierzy zawodowych wykonujących zadania w uczelni wojskowej oraz funkcjonariuszy wykonujących zadania w uczelni służb państwowych – odesłanie do odrębnych przepisów]	1236
Art. 456.	[Przebieg zawodowej służby wojskowej żołnierzy zawodowych zajmujących stanowiska w uczelniach]	1236
Art. 457.	[Odpowiedzialność zawodowa w uczelni wojskowej, uczelni służb państwowych, uczelni artystycznej, uczelni medycznej i uczelni morskiej]	1237
Art. 458.	[Nagroda ministra przyznawana nauczycielowi akademickiemu zatrudnionemu w uczelni wojskowej, uczelni służb państwowych, uczelni artystycznej, uczelni medycznej lub uczelni morskiej]	1238
Art. 459.	[Dotacje podmiotowe].....	1240
Art. 460.	[Przyznawanie środków finansowych uczelniom wojskowym, uczelniom służb państwowych, uczelniom artystycznym, uczelniom medycznym i uczelniom morskim].....	1242
Art. 461.	[Przekazanie NAWA środków finansowych przez ministra nadzorującego uczelnię].....	1247
Art. 462.	[Ustalanie wysokości subwencji oraz sposobu podziału środków przyznawanych uczelniom nadzorowanym przez ministrów].....	1248
Art. 463.	[Przystąpienie uczelni medycznej do konkursu w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”]	1250
Art. 464.	[Zlecenie uczelniom wykonania zadań w zakresie nauczania lub kształcenia kadr naukowych, zadań związanych z działaniem uczelni jako jednostki wojskowej lub jako jednostki organizacyjnej właściwej służby].....	1251
Art. 465.	[Program naprawczy w uczelni wojskowej lub uczelni służb państwowych].....	1254
Art. 466.	[Obsługa bankowa rachunków funduszy uczelni wojskowej, uczelni służb państwowych, uczelni artystycznej, uczelni medycznej i uczelni morskiej]	1254
Art. 467.	[Nadzór ministra w zakresie wydatkowania środków finansowych przyznanych w formie dotacji podmiotowej]	1255
Art. 468.	[Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego] (uchylony).....	1256
Art. 469.	[Zamówienia publiczne na dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych]	1257
Dział XIVa.	Przetwarzanie danych osobowych.....	1259
Art. 469a.	[Podmiot wykonujący obowiązek sprostowania danych osobowych].....	1259
Art. 469b.	[Zasady przetwarzania danych osobowych do celów badań naukowych i prac rozwojowych]	1262
Dział XV.	Przepis końcowy.....	1267
Art. 470.	[Wejście w życie].....	1267

Wykaz skrótów

Akty prawne

- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.)
- k.k.w. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2019 r. poz. 676 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1987 ze zm.)
- k.w. – ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2019 r. poz. 821 ze zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.)
- pr. stow. – ustawa z 7.04.1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2019 r. poz. 713)
- p.s.w. – ustawa z 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm.) – akt archiwalny
- p.s.w.n. – ustawa z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668 ze zm.)
- p.w.p. – ustawa z 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 776 ze zm.)
- p.w.p.s.w.n. – ustawa z 3.07.2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1669 ze zm.)
- p.z.p. – ustawa z 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 ze zm.)

- RODO** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119, s. 1)
- r.p.o.d.n.** – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25.09.2018 r. w sprawie szczegółowego trybu prowadzenia mediacji, postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich, a także sposobu wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia (Dz.U. poz. 1843)
- r.p.w.d.s.** – rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 28.09.2018 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego w sprawach studentów, a także sposobu wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia (Dz.U. poz. 1882)
- TFUE** – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz.Urz. UE C 202 z 7.06.2016 r., s. 47)
- u.c.** – ustawa z 12.12.2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2018 r. poz. 2094 ze zm.)
- u.d.i.p.** – ustawa z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1429)
- u.f.p.** – ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.)
- u.i.b.** – ustawy z 30.04.2010 r. o instytutach badawczych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1350)
- u.NAWA** – ustawa z 7.07.2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1582)
- u.NCN** – ustawa z 30.04.2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz.U. z 2019 r. poz. 1384)
- u.o.d.o.** – ustawa z 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. poz. 1000 ze zm.)
- u.PAN** – ustawa z 30.04.2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. z 2019 r. poz. 1183)
- u.p.a.p.p.** – ustawa z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1231)
- u.p.d.o.f.** – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1387)
- u.p.e.a.** – ustawa z 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2019 r. poz. 1438 ze zm.)
- u.p.z.i.r.p.** – ustawa z 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1482)

u.SBŁ	– ustawa z 21.02.2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. poz. 534)
u.s.n.t.n.	– ustawa z 14.03.2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.) – akt archiwalny
u.s.o.	– ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.)
u.s.w.ż.z.	– ustawa z 11.09.2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 330 ze zm.)
u.z.f.n.	– ustawa z 30.04.2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2018 r. poz. 87) – akt archiwalny
u.ZSK	– ustawa z 22.12.2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2018 r. poz. 2153 ze zm.)

Czasopisma i publikatory

AUWr	– Acta Universitatis Wratislaviensis
BIP	– Biuletyn Informacji Publicznej
CzPKiNP	– Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
Dz.U.	– Dziennik Ustaw
Dz.Urz. MF	– Dziennik Urzędowy Ministra Finansów
Dz.Urz. MNiSW	– Dziennik Urzędowy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Dz.Urz. MON	– Dziennik Urzędowy Ministra Obrony Narodowej
Dz.Urz. UE/WE	– Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej/Wspólnot Europejskich
KZS	– Krakowskie Zeszyty Sądowe
M.P.	– Monitor Polski
ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSNAPiUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNPG	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSNSD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Dyscyplinarnych
OSNSK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Seria A

PiP	– Państwo i Prawo
PiZS	– Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PPK	– Przegląd Prawa Karnego
Pr. i Med.	– Prawo i Medycyna
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
ZNUŁ	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego
ZNUMK	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

Inne

BGK	– Bank Gospodarstwa Krajowego
CBOSA	– Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
CK	– Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów
CMKP	– Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego
ETPC	– Europejski Trybunał Praw Człowieka
FRP	– Fundacja Rektorów Polskich
KEJN	– Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych
KEN	– Komisja Ewaluacji Nauki
KPN	– Komitet Polityki Naukowej
KRASP	– Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich
KRD	– Krajowa Reprezentacja Doktorantów
MEN	– Minister Edukacji Narodowej
MNiSW	– Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
NAWA	– Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej
NCBiR	– Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NCN	– Narodowe Centrum Nauki
NIK	– Najwyższa Izba Kontroli
NKN	– Narodowy Kongres Nauki
NSA	– Naczelnny Sąd Administracyjny
ORCID	– Open Researcher and Contributor ID
PAN	– Polska Akademia Nauk
PKA	– Polska Komisja Akredytacyjna
PMiB	– Polska Mapa Infrastruktury Badawczej
PRK	– Polska Rama Kwalifikacji
PSPR	– Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej
RDN	– Rada Doskonałości Naukowej
RGNiSW	– Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego
SA	– Sąd Apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
SO	– Sąd Okręgowy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
WSA	– Wojewódzki Sąd Administracyjny

Wprowadzenie

Komentowana ustawa z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce weszła w życie z dniem 1.10.2018 r., ale regulacje przejściowe i końcowe skonsolidowane w osobnej ustawie z 3.07.2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce rozkładają wdrażanie skutków nowych regulacji na okres, co do zasady, do 2023 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce może zostać uznane za akt otwierający zupełnie nowy okres w działaniu systemu szkolnictwa wyższego i nauki ze względu na zakres i głębokość zmian oraz skonsolidowanie w jednym akcie wszystkich niezbędnych regulacji określających zasady i tryb działania tego systemu.

Rozważając założenia określające koncepcję nowej ustawy, wnioskodawca jako jej twórca musi odpowiedzieć sobie na pytanie o określenie w ustawie punktu równowagi pomiędzy dwiema wartościami, z których obie mają istotne znaczenie. Dylemat polega na znalezieniu odpowiedzi na pytanie o wymagania wobec uczelni: ile rozliczalności (ang. *accountability*), a ile społecznej odpowiedzialności (ang. *social responsibility*). Preferencje dla pierwszej wartości wprowadza wymóg efektywności rozliczanej, co zmusza regulatora do wprowadzenia wskaźników, mierników oraz wyrazistych reguł dyscypliny finansowej, dla drugiej oznacza preferencje dla misji i sposobu jej realizowania, co zazwyczaj sprowadza się do ocen w większym stopniu uznaniowych i intuicyjnych. Dokonując oceny Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce z tego punktu widzenia, możemy stwierdzić, że ustawodawca kierował się – a czynił to konsekwentnie – intencją preferowania zasad rozliczalności uczelni, co odpowiada trendom międzynarodowym.

W naszym kraju wchodzimy obecnie w okres oceny dokonań ostatniego trzydziestolecia w różnych dziedzinach. Szkolnictwo wyższe w procesie transformacji ustrojowej rozpoczętej w 1989 r. znalazło się na czele przemian. Już w 1990 r. rozpoczęło swoje funkcjonowanie pod rządami nowej ustawy o szkolnictwie wyższym¹, opracowanej

¹ Ustawa z 12.09.1990 r. o szkolnictwie wyższym.

w ówczesnym Ministerstwie Edukacji Narodowej we współpracy z partnerami społecznymi. Ustawa ta stanowiła zerwanie z wieloma rozwiązaniami obowiązującymi w okresie PRL. Wprowadzone zostały między innymi przepisy zapewniające autonomię instytucjonalną uczelni, ale także autonomię samorządnej społeczności akademickiej, a nawet jej poszczególnych grup. Wprowadzona została zasada obieralności organów, w tym rektora i dziekanów, a także senatu i rad wydziałów, które wyposażono w kompetencje stanowiące, co zdaniem wielu komentatorów prowadziło do niekorzystnych zjawisk w postaci pewnej nadkolegialności blokującej dalej idące zmiany w uczelniach. Ustawa z 1990 r. wprowadziła możliwości zakładania uczelni niepaństwowych – jak się potem okazało zbyt duże, zwłaszcza w warunkach braku systemu zewnętrznej oceny jakości kształcenia.

Po kilkukrotnych większych nowelizacjach tej ustawy kolejna ustawa z 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym została opracowana z inicjatywy Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (dalej – KRASP) przez zespół ekspertów Prezydenta RP jako jej wnioskodawcy. Projekt tej ustawy był wielokrotnie prezentowany i konsultowany w licznych ośrodkach akademickich, co stanowiło potwierdzenie ówczesnego stosowania zasady dialogu społecznego w szkolnictwie wyższym. Ustawa ta między innymi usankcjonowała wejście polskiego szkolnictwa wyższego do europejskiego programu pn. proces boloński, wprowadzając dwustopniowy system studiów ze studiami doktoranckimi jako trzecim stopniem. Ustawa zwiększyła autonomię uczelni i zakres odpowiedzialności rektora, podnosząc jednocześnie znaczenie statutu, w następstwie regulacji o domniemaniu kompetencji władczych rektora oraz regulacyjnych statutu.

Uczelnie publiczne zostały uwłaszczone na swym majątku nieruchomym. Przyjęto zasadę konwergencji sektorów publicznego i niepublicznego, wprowadzając zwiększony zakres oraz jednolite wymagania i kryteria nadzoru jakościowego nad procesem prowadzenia studiów wewnątrz uczelni publicznych i niepublicznych oraz na zewnątrz. Korzystne dla uczelni stały się też zmiany w zakresie ich finansowania, w tym zwiększone zostały możliwości pobierania przez uczelnie publiczne opłat za studia niestacjonarne. Ustawa ta stała się pierwszym krokiem w kierunku skonsolidowania prawa i deregulacji systemu szkolnictwa wyższego, integrując i redukując regulacje kilku wcześniejszych ustaw.

Ustawa z 2005 r. po kilkunastu latach swego obowiązywania w następstwie kilku nowelizacji utraciła swoją spójność i przejrzystość. Ponadto w otoczeniu krajowych systemów szkolnictwa wyższego, w Polsce i za granicą, nastąpiły istotne zmiany. Nowe trendy i standardy skłoniły Konsorcjum utworzone przez KRASP – FRP – KRZaSP², a następnie także Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej – MNiSW), do

² FRP – Fundacja Rektorów Polskich, KRZaSP – Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich.

ogłoszenia swych strategii rozwoju szkolnictwa wyższego (konsorcjum z udziałem KRASP w 2009 r., a MNiSW – w roku 2010), postulujących kontynuowanie, a nawet zdynamizowanie procesu przemian systemowych. W kolejnej kadencji, w pierwszej połowie 2015 r. KRASP ogłosiła swój nowy dokument programowy, będący kontynuacją wcześniejszej strategii pt. „Program rozwoju szkolnictwa wyższego do 2020 roku”³. Dokument ten postulował opracowanie nowej ustawy z ogólną intencją deregulacji systemu i zwiększenia zakresu autonomii uczelni. Przewidywał także stosowanie się przez organy państwa w pracach nad jej projektem do wymogów dobrych praktyk legislacyjnych, a w tym respektowanie zasad partycypacji i dialogu.

Nowy Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, działający od listopada 2015 r., przyjął postulaty KRASP, uznając jej program za właściwy punkt wyjścia do prac nad projektem nowej ustawy, wszczętych z początkiem 2016 r., tak aby jej wejście w życie nastąpiło zgodnie z wnioskiem Konferencji Rektorów w 2018 r. Lata 2016–2017 stały się okresem intensywnie prowadzonych debat środowiskowych organizowanych w różnych ośrodkach akademickich pod szyldem Narodowego Kongresu Nauki, z udziałem tysięcy zainteresowanych uczestników. Aby nadać swym pracom bardziej konkretny charakter, Minister w wyniku konkursu powierzył opracowanie założeń do nowej ustawy trzem zespołom ekspertów, których propozycje zostały ogłoszone w pierwszym kwartale 2017 r.

Aktywnym uczestnikiem dyskusji nad projektem ustawy pozostawała KRASP, której działalność w sprawie ustawy była prowadzona na podstawie wyników konsultacji w uczelniach członkowskich oraz dokumentów opracowywanych i ogłaszanych przez Komisję ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego (dalej – KSPSW), działającą z udziałem ekspertów delegowanych przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego (RGNiSW). W latach 2017–2018 Zespół Redakcyjny tej Komisji stał się, obok zespołu działającego w MNiSW, jedynym zespołem, który opracował swój projekt ustawy, proponując najpierw jej częściową, własną wersję, a następnie wprowadzając poprawki w ogłaszanych projektach ministerialnych, w postaci w pełni zredagowanych fragmentów ustawy, edytując ich teksty w trybie z zaznaczeniem zmian. Wyniki prac Zespołu Redakcyjnego, po ich weryfikacji i uzupełnieniu przez Zespół Konsultantów działający równolegle w KSPSW, zostały ogłoszone w formie 11 raportów i opublikowane w miesięczniku „Forum Akademickie”. W finale prac nad projektem ustawy KRASP wspólnie z RGNiSW w ramach bezpośredniego dialogu z Ministerstwem zaproponowała kilkadziesiąt poprawek uznanych za kluczowe, z których większość w części lub w całości została wprowadzona do rządowego projektu ustawy.

³ Dokumenty strategiczne KRASP z 2009 i 2015 r. opracowano w Fundacji Rektorów Polskich na zlecenie KRASP.

Przedstawione informacje stanowią potwierdzenie respektowania w praktyce, w ramach prowadzonych prac nad rządowym projektem ustawy, zarówno przez Ministerstwo, jak i przez instytucje przedstawicielskie, reguł i wymogów zasad partycypacji i dialogu, znajdujących w polskim systemie prawnym formalne zakorzenienie.

Nie znalazło to niestety potwierdzenia w pracach parlamentarnych ani w pracach rządowych na końcowym etapie, w ramach których, często z inicjatywy podmiotów innych niż MNiSW, pospiesznie wniesiono niektóre poprawki, nie tylko z pominięciem konsultacji oraz wymaganej dyskusji, lecz także wprowadzono zmiany merytorycznie błędne i wymagające z różnych względów pilnej nowelizacji (na przykład art. 121a, dotyczący ochrony trwałości stosunku pracy nauczyciela akademickiego będącego sędzią Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego). Nie budzi zatem zdziwienia fakt, że w okresie od wejścia w życie ustawy w dniu 1.10.2018 r. do dnia 31.07.2019 r. ośmiokrotnie poddano ją małym nowelizacjom, wprowadzonym w ramach innych ustaw.

Wśród istotnych zmian, przez samych autorów projektu uznawanych za najważniejsze, wymienić należy nadanie kompleksowego charakteru nowej ustawie, obejmującej wszystkie niezbędne regulacje, dotychczas zawarte w osobnych aktach, a więc przepisy: ustawy z 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm.); ustawy z 14.03.2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789 ze zm.); ustawy z 30.04.2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2018 r. poz. 87); ustawy z 17.07.1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz.U. z 2017 r. poz. 357). Kierując się tymi względami, Ministerstwo zaproponowało – popularne już – określenie nowej ustawy: „Konstytucja dla Nauki”.

W ustawie, zgodnie z wnioskiem KRASP, wprowadzono wiele zmian o charakterze deregulacyjnym, poszerzających autonomię instytucjonalną uczelni oraz zwiększono znaczenie statutu jako źródła prawa. Zgodnie z intencją autorów ustawa ogranicza przejawy nadkolegialności w jednostkach dotąd określanych jako jednostki podstawowe. Ustawa wprowadza nowy organ w postaci rady uczelni z większościowym udziałem członków spoza jej wspólnoty, zwiększając jednocześnie zakres zadań i odpowiedzialności rektora, z zachowaniem jednak kompetencji senatu jako regulatora działającego na szczeblu uczelni. Być może najgłębsze i najbardziej kontestowane przez niektóre środowiska naukowe zmiany dotyczą zasad ewaluacji jakości działalności naukowej. Wyniki ewaluacji w postaci kategorii przyznanej uczelni w danej dyscyplinie naukowej od 2020 r. będą mieć rozstrzygające znaczenie między innymi dla posiadania przez nią uprawnień w sprawach kształcenia studentów oraz doktorantów, tych ostatnich w zmienionej formule – w ramach tzw. szkół doktorskich. Dotyczy to także uprawnień do nadawania stopni naukowych i tytułu naukowego w dyscyplinach naukowych i dziedzinach nauk, które nowa klasyfikacja poddała głębokiej konsolidacji, znacznie redukując ich liczbę.

Dobiegający końca okres trzydziestolecia procesu zmian w szkolnictwie wyższym i nauce wymaga refleksji i oceny. Wnioski mogą stać się pomocne w pracach nad nowym dokumentem strategicznym pn. polityka naukowa państwa, wymóg opracowania którego ustawa nałożyła na Radę Ministrów. Samoocenie środowiskowej zostanie poświęcona konferencja naukowa nt. „Transformacja akademickiego szkolnictwa wyższego w okresie 30-lecia: 1989–2019”, organizowana przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich w październiku 2019 r. w murach Politechniki Warszawskiej na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Uogólniając różne opinie, można podsumować nasze krajowe dokonania i zaniechania, formułując tezę, że okres ten nie został zmarnowany. Kolejne rządy i same uczelnie podejmowały wysiłki na rzecz wprowadzania niezbędnych zmian wobec nowych wyzwań, pomyślnie zrealizowano wiele inwestycji, ale z różnych względów, w tym z powodu utrzymywanego stanu niedofinansowania, ale także postaw samego środowiska niechętnych głębszym zmianom, rezultaty określające aktualną pozycję międzynarodową szkolnictwa wyższego w naszym kraju zasadnie nie są uznawane za zadowalające. Nauka osiąga rezultaty wyraźnie wyżej klasyfikowane.

Ten szczególny akt prawny, jakim stała się ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, powstał w wyniku zmiany spojrzenia ustawodawcy na wiele elementów działania systemu. Tym bardziej nowa ustawa wymaga obszernego i wnikliwego komentarza. Monografie o takim charakterze dotyczące aktów prawnych regulujących sprawę szkolnictwa wyższego i nauki były i są publikowane między innymi przez wydawnictwo Wolters Kluwer Polska. Przedstawiciele tego wydawnictwa w maju 2018 r. zwrócili się do Przewodniczącego KSPSW KRASP z propozycją podjęcia prac nad komentarzem do nowej ustawy, z powierzeniem mu pozycji redaktora naukowego i jednocześnie współautora opracowania. Zlecenie to zostało przyjęte przez zespół autorów zaproszonych przez Przewodniczącego Komisji jako redaktora naukowego książki. Prace zostały podjęte niezwłocznie po ogłoszeniu tekstu ustawy. Na wstępie ustalone zostały reguły dotyczące sposobu i harmonogramu ich prowadzenia, z określeniem szczególnej roli redaktora naukowego jako lidera prac. Do jego zadań należało powierzenie autorom opracowania komentarzy do konkretnych artykułów, organizowanie wspólnych posiedzeń zespołu, prowadzenie debaty nad kierunkami interpretacji ustawy, a także obowiązki informacyjne oraz utrzymywanie kontaktów z wydawcą. Redaktor naukowy dokonał finalnej redakcji opracowania, weryfikując respektowanie przez autorów przyjętych standardów, a następnie przekazał tekst komentarza wydawcy. Przekazanie dzieła nastąpiło z końcem lipca 2019 r., prace prowadzone były zatem w okresie 10 miesięcy. Stan prawny komentarza ustalono na dzień 31.07.2019 r.

Za kluczowe dla jakości dzieła redaktor naukowy uznał ustalenie składu zespołu autorów. Z tych względów do zespołu zostały zaproszone jedynie osoby legitymujące się nie-

zbędną wiedzą i doświadczeniem wynikającym z wieloletniego uczestniczenia – w sprawach systemu szkolnictwa wyższego i nauki – w badaniach systemowych, w pracach legislacyjnych, działalności eksperckiej, szkoleniowej, doradczej lub członkostwa w gremiach doradczych ministra albo w organach instytucji przedstawicielskich. Przyjętym założeniem było zapewnienie zespołowi autorów różnorodności spojrzenia na zróżnicowane zagadnienia, co zostało osiągnięte w następstwie obecności w zespole przedstawicieli nauk prawnych, ekonomicznych, społecznych, ścisłych i przyrodniczych oraz technicznych. Należy podkreślić, że zatrudnieni w uczelniach autorzy nielegitymujący się wykształceniem prawniczym, na podstawie oświadczeń przesłanych przez rektorów do Rady Doskonałości Naukowej, podlegają obecnie ewaluacji jakości działalności naukowej w dyscyplinach należących do dziedziny nauk społecznych. Wszyscy członkowie zespołu dokonywali przez lata tzw. obserwacji uczestniczącej w różnych gremiach o charakterze eksperckim w sprawach szkolnictwa wyższego i nauki, zarówno w uczelni, jak i na poziomie całego systemu. Dotyczyło to także okresu powstawania projektu ustawy, a następnie trwającego procesu jej stosowania. Cennym elementem kompetencji zespołu, obok ogólnej wiedzy prawnej i praktykowanej działalności w obszarze stosowania prawa przez kilkoro autorów, stało się członkostwo w zespole eksperta z doświadczeniem zagranicznym, zdobytym i ciągle zdobywanym w organach lub zespołach działających w sprawach szkolnictwa wyższego i nauki, renomowanych organizacji międzynarodowych, w tym Komisji Europejskiej. Kilkoro autorów może odwoływać się do swego członkostwa i funkcji w Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Za ważne kryterium przynależności do grupy autorów komentarza należy uznać także członkostwo sześciorga osób – spośród siedmiorga jego autorów – w Zespole Redakcyjnym KSPSW KRASP, co wiązało się z ich udziałem w opracowywaniu projektu ustawy. Za istotny walor składu zespołu autorów uznać można ponadto obecność w nim – jako siódmego członka – znanej z osiągnięć eksperckich dawniej p. kwestor, a obecnie kanclerz uczelni akademickiej. Warto dodać wreszcie, że w gronie autorów komentarza znalazły się dwie osoby będące członkami jednego z trzech zespołów MNiSW przygotowujących założenia do ustawy. Wszyscy bez wyjątku autorzy legitymują się udokumentowanym doświadczeniem w pracach legislacyjnych dotyczących systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Wynikiem prac zespołu autorów jest dzieło liczące wraz z tekstem ustawy ponad 1200 stron. Stanowi to prawie podwojenie objętości tzw. komentarza praktycznego, wcześniej ogłoszonego przez tego samego wydawcę⁴, spełniając kryteria tzw. komentarza wielkiego.

Równoległe z ustawą z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce weszła w życie ustawa z 3.07.2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1669), której regulacje co do zasady, ale z wyjątkami tam, gdzie okazało się to niezbędne, nie są przedmiotem tego komentarza. Na podstawie tej

⁴ H. Izdebski, J.M. Zieliński, *Wprowadzenie [w:] Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, Warszawa 2019.

ustawy Zespół Redakcyjny KSPSW KRASP opracował zestawienie tabelaryczne zawierające harmonogram wdrażania poszczególnych regulacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, które zostało udostępnione wydawnictwu przez Przewodniczącego Konferencji Rektorów, a także po aktualizacji na dzień 31.07.2019 r. zostało umieszczone jako dodatek do niniejszego komentarza, ale jedynie w jego wersji dostępnej on-line na stronie www.prawo-o-szkolnictwie-wyzszym-i-nauce-komentarz.wolterskluwer.pl.

Projektowi rządowemu ustawy towarzyszyły wcześniejsze lub wspólnie ogłoszone przez MNiSW dokumenty i opracowania, między innymi te wymagane przez Zasady techniki prawodawczej, a w tym opracowania zatytułowane „Ocena skutków regulacji” i „Uzasadnienie”. Ogłoszono opracowanie pt. „Konstytucja dla Nauki. Przewodnik po systemie szkolnictwa wyższego i nauki” (2019)⁵, a także dwa raporty pod wspólną nazwą „Statut 2.0”⁶. Dokumenty te i inne dostępne opracowania, będące przedmiotem zainteresowania autorów komentarza, nie wpłynęły w istotnym stopniu i zakresie na jego treści, ale stanowiły cenny punkt odniesienia.

Na swoich stronach Ministerstwo stworzyło sekcję do nadsyłania pytań i otrzymywania odpowiedzi w sprawach treści i interpretacji nowych regulacji ustawowych, a także zorganizowało, już po wejściu w życie ustawy, kilka tematycznych konferencji o charakterze konsultacyjnym pod ogólną nazwą „NKN Forum”. Organizowanie debat i działalność szkoleniową w sprawach wdrażania nowych rozwiązań ustawowych podejmują instytucje przedstawicielskie i organizacje pozarządowe. Fundacja Rektorów Polskich poświęciła sprawom treści i stosowania nowej ustawy swoje ostatnio organizowane Szkoły Zarządzania Strategicznego w Szkolnictwie Wyższym, w szczególności XX w 2018 r. i XXII w 2019 r. dla kanclerzy, kwestorów i dyrektorów finansowych, oraz XXI Szkołę dla rektorów w 2018 r. Jednocześnie think-tank FRP-ISW współdziałała z firmą PCG Polska w realizacji inicjatywy pn. LUMEN, obejmującej coroczną konferencję poświęconą zarządzaniu uczelniami i konkurs na dokonania w tym zakresie – co dwa lata. Także inne podmioty, w tym Instytut PWN przy wsparciu FRP oraz Instytut Rozwoju Szkolnictwa Wyższego, podejmują własne inicjatywy szkoleniowe adresowane do kadry uczelni.

Prowadzenie przez zespół autorów prac w zreferowanej formule nie byłoby możliwe bez wsparcia udzielonego przez Fundację Rektorów Polskich, w postaci zapewnienia możliwości organizowania spotkań i posiedzeń wyjazdowych. Autorzy tą drogą składają swoje podziękowanie p. Marzenie Gembarze, Dyrektor Zarządzającej FRP za efektywnie prowadzone działania o charakterze logistycznym w tym zakresie.

Warszawa, lipiec 2019 r.

⁵ <https://konstytucjadlanauki.gov.pl/content/uploads/2019/02/przewodnik-po-systemie-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki-cz-1-20190218.pdf>

⁶ <http://www.hum.umk.pl/raport-z-projektu-statut-2-0-juz-dostepny/>

Ustawa

z dnia 20 lipca 2018 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

(Dz.U. poz. 1668; zm.: Dz.U. z 2018 r. poz. 2024, poz. 2245; z 2019 r. poz. 276, poz. 447, poz. 534, poz. 577, poz. 730, poz. 823, poz. 1655)

* Na mocy art. 1 i 2 ustawy z 3.07.2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1669; zm.: Dz.U. z 2019 r. poz. 39, poz. 534) ustawa z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668) wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 5, art. 116 ust. 7, art. 265–274 i art. 401, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (co nastąpiło 31.08.2018 r.);
- 2) art. 68 ust. 3, art. 98–103, art. 403, art. 406–415, art. 418–422 i art. 460 ust. 8 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1.01.2019 r.;
- 3) art. 86–95, art. 198–216 i art. 263, które wchodzi w życie z dniem 1.10.2019 r.;
- 4) art. 122, art. 243 i art. 248 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1.10.2020 r.;
- 5) art. 14 ust. 1 oraz art. 15 ust. 1 i ust. 5–9, które wchodzi w życie z dniem 1.10.2021 r.;
- 6) art. 53 ust. 9 oraz art. 69 ust. 2 pkt 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem 1.01.2022 r.

Przepis art. 359 stosuje się od dnia 1.07.2019 r., zaś przepisy:

- 1) art. 407, w odniesieniu do gromadzenia przez uczelnię publiczną środków finansowych z subwencji na rachunku, którego obsługę bankową prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego,
- 2) art. 419, w odniesieniu do uczelni publicznych – stosuje się od dnia 1.01.2020 r.

Uznając, że dążenie do poznania prawdy i przekazywanie wiedzy z pokolenia na pokolenie jest szczególnie szlachetną działalnością człowieka, oraz dostrzegając fundamentalną rolę nauki w tworzeniu cywilizacji, określa się zasady funkcjonowania szkolnictwa wyższego oraz prowadzenia działalności naukowej w oparciu o następujące pryncypia:

- obowiązkiem władzy publicznej jest tworzenie optymalnych warunków dla wolności badań naukowych i twórczości artystycznej, wolności nauczania oraz autonomii społeczności akademickiej,
- każdy uczony ponosi odpowiedzialność za jakość i rzetelność prowadzonych badań oraz za wychowanie młodego pokolenia,
- uczelnie oraz inne instytucje badawcze realizują misję o szczególnym znaczeniu dla państwa i narodu: wnoszą kluczowy wkład w innowacyjność gospodarki, przyczyniają się do rozwoju kultury, współkształtują standardy moralne obowiązujące w życiu publicznym.

1. W swym komentarzu do preambuły H. Izdebski przedstawił w sposób wyczerpujący między innymi uwagi o charakterze ogólnym (zob. pkt 1–3)¹, trafnie odwołując się do historycznych doświadczeń w zakresie ustawodawstwa dotyczącego szkolnictwa wyższego w Polsce, powołując także wnioski ogólnej natury mające znaczenie dla rozumienia charakteru prawnego preambuły, wynikające z przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a także z literatury (zob.: H. Izdebski, komentarz do preambuły [w:] H. Izdebski, J.M. Zieliński, *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce...*).
2. Komentowana preambuła ma intencjonalnie charakter deklaracji o charakterze ideowym, w sposób pryncypialny nakładającej sformułowane w konkretny sposób zobowiązania na „władzę publiczną” (obowiązek tworzenia optymalnych warunków...), na każdego uczonego (odpowiedzialność za jakość, rzetelność, wychowanie), na uczelnie i inne instytucje badawcze (realizacja misji akademickiej...). Mamy tu zatem do czynienia ze wskazaniem trzech głównych podmiotów, z których każdy realizuje swoje obowiązki wskazane w ustawie i ponosi za to odpowiedzialność. Uderzające jest nałożenie na uczelnie – czego nie normowały wcześniejsze ustawy² – obowiązku „współkształ-

¹ H. Izdebski, J.M. Zieliński, *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, Warszawa 2019, s. 36–37.

² Zob.: ustawa z 12.09.1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385 ze zm.); ustawa z 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.).

towania standardów moralnych obowiązujących w życiu publicznym”, a ponadto pominięcie podmiotu, jakim jest społeczeństwo, w sformułowaniu przypisującym misji „szczególne znaczenie dla państwa i narodu”.

Odnotowania wymaga stwierdzenie o fundamentalnej roli nauki dla tworzenia cywilizacji, wydobywające uniwersalny charakter działalności naukowej, której definicję ustawa wprowadza w art. 4 ust. 1, co jest przedmiotem osobnego komentarza.

3. Konstytucja RP w art. 73 zawiera stwierdzenie o zapewnianiu każdemu wolności: badań naukowych, twórczości artystycznej i nauczania. Gwarancja ta dotyczy zatem wszystkich obywateli. Preambuła przywołuje te wolności, nakładając na władzę publiczną obowiązek tworzenia dla nich optymalnych warunków.

Regulacja z art 70 ust. 5 Konstytucji RP, zawierająca kolejną gwarancję konstytucyjną, w brzmieniu: „Zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie”, dotyczy wszystkich uczelni. „Przez autonomię szkół wyższych rozumieć należy konstytucyjnie chronioną sferę wolności prowadzenia badań naukowych i kształcenia, w ramach obowiązującego porządku prawnego”³.

Preambuła nakłada na władzę publiczną analogiczny obowiązek tworzenia optymalnych warunków, ale dla autonomii społeczności akademickiej.

4. Konstytucja RP mówi o autonomii instytucji, a preambuła o autonomii społeczności akademickiej.

Zakres znaczeniowy każdego z tych pojęć w oczywisty sposób jest różny. Autonomia każdej uczelni to prawo jej organów do podejmowania suwerennych decyzji w ramach ich kompetencji w określonym ustawowo zakresie. W szkole wyższej autonomia społeczności akademickiej to zapewnienie jej określonego zakresu swobody działania w uczelni i prawa do uczestniczenia w procesie podejmowania decyzji w ramach zasady samorządności, czego konkretnym przejawem jest działanie w uczelni wybieralnych organów kolegialnych. W preambule mamy zatem do czynienia z obowiązkiem tworzenia warunków dla wolności dedykowanych każdemu, ale indywidualnie, i autonomii – dedykowanej społeczności zbiorowo.

5. Osobnym problemem jest ustawowe rozumienie pojęcia społeczności akademickiej, które zostało użyte jedynie w preambule, a w dalszym tekście ustawy nie występuje. Społeczność akademicka w ustawie o szkolnictwie wyższym z 1990 r. została określona w następujący sposób:
„Art. 6. 1. Nauczyciele akademicki, studenci i pracownicy uczelni nie będący nauczycielami akademickimi tworzą samorządną społeczność akademicką.

³ Zob. wyrok TK z 8.11.2000 r., SK 18/99, OTK 2000/7, poz. 258.

2. Społeczność akademicka uczestniczy w zarządzaniu uczelnią przez wybieralne organy kolegialne i jednoosobowe. W organach kolegialnych reprezentowane są grupy społeczności akademickiej, o których mowa w ust. 1”.

Pojęcie to należy odnosić zatem do uczelni, każdej z osobna. W komentowanej ustawie określenie uczelnianej społeczności akademickiej zostało zastąpione przez nowe pojęcie tzw. wspólnoty uczelni. Jeśli ustawodawca nie użył go w preambule, oznacza to, że dedykuje wzmiankowany obowiązek władzy publicznej, społeczności akademickiej jako wspólnocie wspólnot uczelni, a zatem wszystkim ich członkom w całym systemie, tak jak uniwersalny charakter pod tym względem mają przywołane wolności gwarantowane każdemu, a więc wszystkim. Ustawowe rozumienie wprowadzonego do preambuły pojęcia społeczności akademickiej odpowiada zatem zakresowi znaczeniowemu pojęcia środowiska akademickiego.

6. Atrybutem autonomii społeczności akademickiej w tym rozumieniu są:

- prawo do tworzenia instytucji przedstawicielskich,
- uznawanie prawa tych instytucji do niezależności,
- zasada partycypacji i dialogu.

Preambuła zawiera zatem zobowiązanie do tworzenia warunków dla autonomii na obu poziomach dla społeczności akademickiej jako:

- wspólnoty uczelni – na poziomie instytucjonalnym,
- środowiska akademickiego – na poziomie systemowym.

7. Problem rozumienia pojęcia władzy publicznej i związane z tym zagadnienie, na jakie organy państwa powinien zostać nałożony obowiązek, o którym mowa w preambule, jest rozważany w dalszej części niniejszego komentarza do ustawy⁴.

8. W preambule pojawiają się między innymi pojęcia uczonego oraz uczelni i innych instytucji badawczych. Kontekst, w jakim użyto w preambule słowa „uczony”, z emfaticznym podkreśleniem „każdy uczone”, wskazuje na rozumienie tego pojęcia jako „osoby zajmującej się naukowo jakąś dziedziną wiedzy i będącej w niej autorytetem”⁵.

9. Podkreślenia wymaga, że ani w preambule, ani w dalszych przepisach ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej: p.s.w.n.) nie występuje określenie „szkoła wyższa”. Mówi się jedynie o „szkolnictwie wyższym”. Uczelnia na gruncie komentowanej ustawy jest zatem traktowana jako pojęcie pierwotne, inaczej niż w Konstytucji RP z 1997 r., gdzie w art. 70 ust. 5 mówi się o „szkołach wyższych”, a także inaczej niż w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym (dalej: p.s.w.), gdzie pojęciem pierwotnym była „szkoła wyższa”, a „uczelnia” została zdefiniowana w słowniczku (zob. komentarz

⁴ Zob. komentarze do wybranych artykułów: art. 5, art. 6, art. 426, art. 433.

⁵ *Słownik języka polskiego PWN*, t. 5, red. M. Bańko, Warszawa, 2007.

do art. 9). Z pewnym zaskoczeniem może być tu przyjęte odstępianie od terminu konstytucyjnego. Pojęcie innych instytucji badawczych znalazło swoje miejsce w ustawie jedynie w preambule, odwołującej się z założenia do najogólniejszego, a niekiedy jedynie intuicyjnego, rozumienia występujących tam pojęć. Uwzględniając kontekst, w jakim pojawiło się to pojęcie, należy zwrócić uwagę na niewątpliwe powiązanie tych innych instytucji badawczych z działalnością o charakterze misyjnym oraz badawczym, w każdym ustawowym rozumieniu tego ostatniego słowa (zob. komentarz do art. 4), a ponadto na użycie słowa „inne” w rozumieniu „inne niż uczelnie”, a zatem chodzi tu o instytucje niebędące uczelniami.

10. Pewną wątpliwość może budzić to, czy – i ewentualnie, w jakim stopniu – treści preambuły mogą stanowić rodzaj dyrektywy albo co najmniej ogłoszonej w imieniu władzy publicznej deklaracji własnej ustawodawcy, mogącej stanowić pewną podstawę do roszczenia, w odniesieniu do zapewniania środków finansowych na działalność, o której mowa w komentowanym tekście.

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres regulacji]

Ustawa określa zasady funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

1. W artykule znajdujemy oczywiste sformułowanie, że przedmiotem regulacji są „zasady funkcjonowania systemu”. Odnotowania wymaga natomiast bliższe jego określenie jako „systemu szkolnictwa wyższego i nauki”. Praktyczne znaczenie i konkretne skutki może mieć wprowadzenie w tym sformułowaniu zmiany zawężającej w stosunku do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. W art. 4 ust. 3 odwoływała się ona do regulacji dotyczącej „narodowego systemu edukacji i nauki”. Edukacja albo edukacja narodowa, w rozumieniu tych pojęć z 2005 r., formalnie obejmowała łącznie dwa osobne działy: oświatę i szkolnictwo wyższe⁶. Znajdowało to swój wyraz w przynależności tych działów do zakresu działania jednego ministra (ministra edukacji narodowej). Encyklopedyczne znaczenie pojęcia edukacji obejmuje taki jego zakres⁷. Obecnie pozostaje to w niezgodności z nazwą własną jednego z urzędów centralnych w brzmieniu „Ministerstwo Edukacji Narodowej”, zajmującego się wyłącznie oświatą.
2. Referowana zmiana ustawowego rozumienia pojęcia systemu, będącego przedmiotem regulacji, może mieć znaczenie praktyczne. Łącząc szkolnictwo wyższe z nauką, także w rozumieniu ustawy o działach administracji rządowej, znowelizowanej przez komentowaną ustawę, dokonuje się bowiem jednocześnie, nie tylko symbolicznie, pewnego odseparowania systemu oświaty od systemu szkolnictwa wyższego. Tymczasem w wielu krajach (w Polsce także – w latach 1990–2006) oba te systemy pozostają w obszarze działania jednego ministerstwa ze względu na istotne powiązania między nimi. Zakres i wyniki matury oraz kształcenie nauczycieli to tylko niektóre przykłady tych powiązań. Być może niezamierzonym negatywnym skutkiem wprowadzenia tej regulacji, będącej następstwem dokonanego w 2006 r. rozdzielenia ministerstw, może się stać nadmierny

⁶ Zob. ustawę z 4.09.1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 945 ze zm.).

⁷ Zob.: *Encyklopedia PWN*, t. 4, Kraków 2005.

wzrost poczucia własnej autonomii w polityce oświatowej u jej twórców i realizatorów w relacjach z ich partnerami działającymi w obszarze szkolnictwa wyższego. W szczególności może to utrudniać uzyskiwanie konsensusu w ramach uzgodnień międzyresortowych w pracach nad rozporządzeniami Ministra Edukacji Narodowej.

3. Pojęcie systemu szkolnictwa wyższego zostało zdefiniowane i scharakteryzowane w kolejnych artykułach Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce: art. 2 określa wizję tego systemu, art. 3 jego podstawę, art. 6 dokument wskazujący priorytety w systemie, art. 7 jego strukturę. Regulacje te są przedmiotem kolejnych komentarzy.
4. Należy odnotować, że zakres regulacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce został poszerzony w porównaniu z poprzednio obowiązującą ustawą nie tylko w wyniku dodania wielu regulacji w następstwie konsolidacji w jednym akcie kilku dotychczasowych osobnych ustaw, lecz także w wyniku zmiany regulacji art. 1:
 - w Prawie o szkolnictwie wyższym w brzmieniu: „1. Ustawę stosuje się do publicznych i niepublicznych szkół wyższych”;
 - w Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce w brzmieniu: „Ustawa określa zasady funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego i nauki”.

Oznacza to, że zakres przedmiotowy regulacji aktualnej ustawy został istotnie rozszerzony także z powodu zmiany przywołanego brzmienia art. 1.

Art. 2. [Misja systemu szkolnictwa wyższego i nauki]

Misją systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest prowadzenie najwyższej jakości kształcenia oraz działalności naukowej, kształtowanie postaw obywatelskich, a także uczestnictwo w rozwoju społecznym oraz tworzeniu gospodarki opartej na innowacjach.

1. Inaczej niż ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r., która w ogólny sposób określała „misję uczelni”⁸, komentowany artykuł definiuje misję „systemu szkolnictwa wyższego i nauki”, zaliczając do niej między innymi prowadzenie kształcenia i działalności naukowej. Za zaskakujący może zostać uznany związany z tym wymóg w brzmieniu „prowadzenie najwyższej jakości...”. Rozważając problem stopnia i zakresu charakteru normatywnego komentowanego przepisu, stwierdzamy, że ustawodawca nie rozwija tego sformułowania, pozostawiając je intuicji adresatów tej regulacji. Jeśli uznamy, że jej autorzy kierowali się intencją nadania jej charakteru normatywnego, to jej skomentowanie i „skonsumowanie” praktyczne wymagałoby wskazania, choćby domyślnie, pewnego poziomu odniesienia, a w komentarzu pewnego rozwinięcia.

⁸ Zob. brzmienie ust. 3 i 4 art. 4 p.s.w. (Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 ze zm.).

Słowo „najwyższej” nie może bowiem zostać odczytane jako „wyższej niż wysoka”. Nie użyto tego ostatniego słowa. Można się domyślać, że ustawodawca pragnie, aby ten wymóg został zinterpretowany w rozumieniu: „najwyższej możliwej do osiągnięcia w konkretnych warunkach” jakości, porównywalnej z jakością kształcenia osiąganą w czołowych uczelniach na świecie, cieszących się międzynarodowym uznaniem i renomą. Można uznać, że to takim właśnie rozumieniem tej regulacji kierowali się autorzy ustawy, co może stanowić podpowiedź o charakterze praktycznym. Można jednak doszukiwać się w analizowanym sformułowaniu intencji, aby jakość była najwyższa, to jest wyższa niż gdzie indziej, na innych uczelniach, z uwzględnieniem perspektywy międzynarodowej, jak na to wskazuje uzasadnienie do projektu ustawy⁹.

2. Ustawowe rozumienie misji systemu przedstawione w komentowanym artykule obejmuje kształtowanie postaw obywatelskich, a także uczestnictwo w rozwoju społecznym oraz tworzeniu gospodarki opartej na innowacjach. Użyte sformułowanie wprowadza rozróżnienie: postawy obywatelskie mogą być kształtowane przez sam system lub raczej w systemie samodzielnie. W rozwoju społecznym i tworzeniu gospodarki system nie działa autonomicznie, jedynie biorąc udział w ich tworzeniu, co wydobyla twórczy charakter tego uczestnictwa. Sformułowanie to nie budzi zdziwienia, ponieważ zgodnie z definicją encyklopedyczną rozwój społeczny to – odwołując się do filozofii społecznej, historiozofii i socjologii – „ciągły proces istotnych, koniecznych i nieodwracalnych przemian społecznych, mających określony kierunek i podlegający prawom”¹⁰, zaś potocznie to „całokształt zmian, jakim ulega dane społeczeństwo”. To właśnie w tym ostatnim rozumieniu pojęcie rozwoju społecznego jest używane obecnie.
3. Gospodarka oparta na innowacjach to pojęcie użyte raz w ustawie, tylko w komentowanym artykule, niespotykane w piśmiennictwie ani niewystępujące w innych aktach prawnych. Termin bliskoznaczny i już klasyczny to „gospodarka oparta na wiedzy”, którego ustawodawca nie używa. Odwołanie się do pojęcia innowacji jako do podstawy gospodarki może świadczyć o intencji podkreślenia rosnącej roli działalności proinnowacyjnej jako elementu misji systemu, o której mowa w komentowanym artykule, co znajdowałoby swoje miejsce w procesie ewaluacji jakości działalności naukowej, w ramach kryterium wpływu działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki (zob. art. 267 ust. 1 pkt 3)¹¹.

⁹ Zob. uzasadnienie do rządowego projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, druk sejm. nr 2446, VIII kadencja Sejmu: „(...) które byłyby w stanie skutecznie konkurować z najlepszymi uczelniami w Europie i na świecie w zakresie badań naukowych o przełomowym znaczeniu, i które jednocześnie prowadziłyby kształcenie na najwyższym poziomie, tzn. uczelni wystarczająco atrakcyjnych, aby przyciągnąć do Polski utalentowanych studentów, jak i wybitnych naukowców, w tym osoby rozpoczynające karierę naukową” [podkreślenie moje – J.W.].

¹⁰ *Encyklopedia PWN; Słownik języka polskiego PWN*.

¹¹ Nawiązanie do innowacyjności gospodarki oraz innowacji znajdujemy w tekście ustawy w art. 373 ust. 4 pkt 2 oraz w art. 374 ust. 5 pkt 2.

Jerzy Woźnicki – profesor zwyczajny na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej, a w latach 1996–2002 jej rektor; przewodniczący Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2014–2017), prezes Fundacji Rektorów Polskich (od 2002 r.), dyrektor Instytutu Społeczeństwa Wiedzy (od 2003 r.), przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (1999–2002) i członek Prezydium KRASP (od 1997 r.), członek Europejskiej Akademii Nauk i Sztuk w Sekcji V „Nauki Społeczne, Prawo i Ekonomia” (od 2015 r.); główny autor, przewodniczący zespołu oraz przedstawiciel Prezydenta RP jako wnioskodawcy w pracach parlamentarnych nad ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r., autor objaśnień do ustawy zawartych w autorskiej książce *Uczelnie akademickie jako instytucje życia publicznego* (FRP, Warszawa 2007, wydanej także w wersji angielskiej przez UNESCO-CEPES).

Publikacja stanowi pierwsze tak obszerne i kompleksowe omówienie zaktualizowanych przepisów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Odwołując się do innych aktów i wcześniejszego ustawodawstwa, autorzy przedstawiają propozycje interpretacji przepisów i proponują rozwiązania wielu problemów zidentyfikowanych w procesie stosowania ustawy. Uwzględniają także dotychczasowe piśmiennictwo i orzecznictwo, które zachowało aktualność po zmianie przepisów.

W komentarzu czytelnicy odnajdą szczegółowe rozważania dotyczące m.in.:

- różnic między dotychczasowymi regulacjami a obowiązującym obecnie stanem prawnym,
- tworzenia dokumentów uczelni, w tym statutu, regulaminów, zarządzeń,
- podejmowania decyzji zarządczych przez organy uczelni,
- uwarunkowań prawnych realizacji zadań nałożonych na instytucje przedstawicielskie i podmioty działające na rzecz systemu szkolnictwa wyższego.

Ponadto na stronie www.prawo-o-szkolnictwie-wyzszym-i-nauce-komentarz.wolterskluwer.pl zamieszczono Raport nr 7 Zespołu Redakcyjnego Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP, zawierający harmonogram wdrażania najistotniejszych zmian wynikających z wejścia w życie ustawy 2.0: zestawienie terminów i wymagań w ustawie z 3.07.2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Książka jest przeznaczona przede wszystkim dla organów uczelni i innych podmiotów tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki lub działających na jego rzecz, pracowników administracji uczelni, organów samorządu studenckiego i samorządu doktorantów oraz ministerstw i innych urzędów, którym podlegają uczelnie.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8160-887-9

